

КЕЛІСІЛДІ
«Арай» балабақшасының
әдіскері

_____ Тяглая И.А.

БЕКТІЛДІ
«Арай» балабақшасының
меңгерушісі
_____ Самаева М.С.
02.09.2025 жылы

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және мектеп кедейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде «SABA – 16» ЖШС «Арай» балабақшасы ересек «Еркемай» тобының 2025–2026 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және мектепке дейінгі тәрбиемен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2025–2026 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: «Арай» балабақшасы

Топ/сынып: ересек «Еркемай» тобы

Балалардың жасы: 4 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: қыркүйек айы 2025-2026 оқу жылы

Ұйымдастырылған іс әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Дене тәрбиесі	Өкшелерде, аяқтың сыртқы жағында, таяз және кең қадаммен, бағанда бір-бірден қадаммен, жүгірумен, секірумен, қол мен аяқтың козғалысын уйлестірумен жүру кәбілетін қалыптастыру. Шұлықпен жүгіру кәбілетін жетілдіру; тізені жоғары көтерумен, бағанда бір- бірден, шеңбер бойымен, жыланмен, шашыраңқы, әртүрлі тапсырмалармен жүгіру, жылдамдықпен және баяу жүгіру. Екі аяқпен, 2-3 метр қашықтыққа алға жылжумен, оңға, солға, шеңберге бұрылумен секіру кәбілетін жетілдіру; секіру: аяқтар бірге, аяқтар бөлек, бір аяқпен, қысқа арқанмен секіру. Заттардың арасында түзу сызықта, көлденең тақтада, гимнастикалық орындықта, гимнастикалық қабырғаға кезектесіп жоғары-төмен көтерілу кәбілетін жетілдіру. Физикалық қасиеттерді дамыту доптарды домалату, заттардың арасына бір-біріне құрсаулар салу, заттарды көлденең нысанаға, 1,5 метр қашықтықтан. Тік нысанаға лақтыру, доптарды бір-біріне төменнен, бастын артынан лақтыру және оларды ұстау. Сызықтар арасында (15 сантиметр қашықтық), сызық бойымен жүру, көлбеу тактаймен жоғары және төмен жүру, еденнен 20-25 сантиметрге кетерілген баспалдақтың рельстері арқылы, колдың әртүрлі позициялары бар басылған доп арқылы ету кәбілетін қалыптастыру.
Сөйлеуді дамыту	Дауысты (а, ә) және кейбір дауыссыз (п-б) дыбыстарды анық айтуға үйрету. Балалардың сөздік қорын ойындар мен ойын жаттығулары арқылы кеңейту. Сөздерді, зат есімдерді үстінде, астында, артында, жанында тәрізді көмекші сөздермен бірге қолдануға үйрету. Суреттерді, заттарды қарастыруда өз ойын айтуға үйрету.
Көркем әдебиет	Балаларға ертегілерді тыңдауға, кітапқа деген қызығушылықтарын дамыту. Тыңдаған ертегінінің мазмұнын қайталап айтуға баулу. Әдеби шығармаларды мұқият тыңдауға, олардың мазмұнын түсінуге үйрету. Таныс ертегілердің мазмұнын қайталап айтып беру және қысқа өлеңдерді жатқа айтуға үйрету. Сахналық қойлымдарға қатысуға, қарапайым қойлымдарды ойнауға интонация, ым –ишара қолдануға үйрету
Қазақ тілі	Міндеті: Сөйлеудің дыбыстық мәдениеті қазақ тіліндегі сөздерді дұрыс айта білуге, ол сөздерді қолдана білуге үйрету. Сөздегі қазақ тіліне тән ә, ө, қ, ү, ұ, і, ғ, н, һ дыбыстарын дұрыс айтуға дағдыландыру; Балаларды қазақша амандасып, қарапайым сұраққа жауап беруге үйрету. Жаңа сөздермен танысып, қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айту. Достыққа, адамгершілікке

	баулу.Екі,үш сөйлемнен тұратын заттардың қысқаша сипатын құрай білуге үйрету. Сөздер: балабақша, есік, терезе, тұз, ірімшік, аң, сүт, қант. Міндеті:Сүйікті балабақшасы туралы түсінік беру. Сөздің дыбысталу мәдениеті.Артикуляциялық дыбыстарды анық айтуын жаттықтыру.Қазақ тіліне тән дыбыстарды (ә,ө,ң,к,у,ұ,) дұрыс айтуға машықтандыру. Қазақ тіліндегі дыбыстарды дұрыс айтуды дамыту үшін ойын жаттығуларын қолдану. Балалардың сөздік қорын кеңейту және байыту. Сөздер:Апта, асхана, алдында, арты, жарық, қабатты, таза, тыныш, кең, құрастыру, сұрау, тыңдау, қажет Сөз тіркесі: кең, үлкен балабақша, екі қабатты, жарық бөлме. Міндеті: Өзінің ойыншықтары туралы әңгімелеу. Қазақ тілін тыңдау және түсіну білуді жаттықтыру.Қазақ тіліндегі сөздерді түсіну және анықайту,сөйлегенде қазақша сөздерді және сөз тіркестерін қолдануды жаттықтыру. Қарапайым сұрақтар қоя білуге және оларға жауап беруге үйрету. Сөздер: Қуыршақ, жалау, қоржын, қызық, бірге, мата, резеңке, текше, таласу, бөлісу, ойнау Сөз тіркесі:Бірге ойнау, қызық ойын, ойыншықпен бөлісу Міндеті: Күз мезгілдерін және табиғаттың жеке құбылыстарын, ай атауларын үйрету. Тілдерін дамытып, сөздік қорларын молайту. Сөздер:Қыркүйек, қазан, қараша, бұлт, мезгіл, жауын, салқын, суық, жел, қолшатыр Сөз тіркесі: жаңбыр жауады, күн суытады, жылы киім киемін, түрлі-түсті жапырақ, алтын күз, жел соғады
Математика негіздері	«Көп», «бір» ұғымдары туралы түсініктерді қалыптастыру, заттардың санын ажыратуға үйрету: көп-біреу (біреу-көп) сұрақтарына жауап беруге үйрету.Екі затты өлшемі бойынша (ұзын-қысқа, биік аласа) салыстыруды үйрету. Балаларды геометриялық фигуралармен: дөңгелекпен таныстыру, ұстау және көру тәсілдері арқылы аталған фигураларды зерттеуге мүмкіндік беру..Өзінің дене мүшелерін бағдарлауды үйрету. Таңертең кешке тәулік бөліктерін бағдарлауды үйрету.
Сурет салу	Көлденең және тік сызықтарды салу, олардың қиылысуын жүргізе білу, әр түрлі пішіндегі (ойыншықтар), дөңгелек пішінді (шарлар) заттарды бейнелеу, бірнеше көлденең және тік сызықтардан тұратын заттарды бейнелеуді, сурет салу кезінде қарындашты, қылқаламды қатты қыспай, дұрыс ұстауды үйрету. Қазақ ою өрнектерінің элементтерін салуға үйрету. «Құс қанаты» оюын орналастыру. Қажетті түс шығару үшін бояуларды араластыра білуге үйрету.Балаларды суреттерді қылқаламмен ,қаламмен бояуға үйрету.Сурет салуда еңкеймей,арқаны тік ұстап, дұрыс еркін отыруға ,жұмыс орнын таза ұстауға, ұқыпты болуға және қауіпсіздікті сақтауға үйрету.
Мүсіндеу	Ермексازдан мүсіндеуге қызығушылыққа баулу.Ермексаз кесектерінен бөліп алу, домалату, ширату тәсілдерін пайдалана отырып, кейбір заттарды мүсіндеуге үйрету.(ойыншықтар). Бірнеше бөліктерден заттарды мүсіндеуге және композияларды мүсіндеу. Кескішті дұрыс қолдануға,оның көмегімен жасалған заттарды безендіруге ынталандыру.Қазақ халқының тұрмыстық заттарымен таныстыру. Дайын мүсінді дөңгелек пішінді ою элементерімен безендіру.
Жапсыру	Балалардың жапсыруға қызығушылығын арттыру. Қағаз бетінде көлемі, түсі, пішіні бойынша әртүрлі дайын пішіндерді белгілі реттілікпен орналастыра отырып,тапсырма бойынша заттардың бейнесін жасау, содан соң пайда болған бейнені қағазға жапсыру.Желімдеудің техникасын үйрету.

Құрастыру	Балалардың құрастыруға қызығушылығын арттыру, конструкторлардың түрлерімен таныстыру.Құрастыру дағдыларын дамыту. Құрлыс бөлшектеріне ұқыптылықпен қарау, оларды орнына қою барысында қауіпсіздік ережелерін сақтау. Қағазды ортасынан бүктеп, шиыршықтап «оригами» желісінде қарапайым пішіндер құрастыруға үйреу.Қазақ халқының табиғый материалдардан жасалған бұйымдарымен ертұрман, кигіз үйдің жабдықтарын таныстырып қандай материалдан жасалғанын зерттеу.Балаларды ұқыптылыққа , қауіпсіздік ережелерін сақтауға үйрету.
Музыка	Музыканың тыңдау мәдениетін дамыту. (басқа жаққа назар аудармай ,аяғына дейін тыңдау). Музыканың сипатын сезіне білуге.Тыңдаған музыкадан алған әсерін жеткізе білуге үйрету.Балаларды мәнерлеп ән айтуға үйрету. Би қимылдарына деген қызығушылықтарын арттыру,Марш сипатын ырғақты жүру арқылы жеткізу.Қимыл қозғалыспен ептілікті үйлестіре (бірінші октаваның «ре-си» шегінде) ән айту қабілетін, әуенді анық айтуға үйрету.Би қимылдарын көңілді әуенмен қабылдауға үйрету,музыкалық кіріспені ажырата білуге үйрету. Қызығушылықтарын ояту.Би қимылдарын,ойын музыкалық әрекеттерін орындау.Марш сипатын ырғақты орындау.
Қоршаған әлем	«Мен»бейнесін,құрдастарын,өзінбалаларқоғамыныңбірмүшесіретінде сезінуге, әртүрлі ойындарды өз бетінше ойнауға үйрету.Заттарды ажыратып атай білуге үйрету. Заттардың қасиеттемен қолданылу туралы түсініктерін кеңейту.Адамдардың еңбектері үшін алғыс айтуға және құрмет көрсете білуге тәрбиелеу Көлік құралдарын танып атай білуге үйрету. Көлік түрлерінің қолданысын әуе,су, жерде жүретін көліктерді ажырата білуге үйрету. Балаларды еңбек етуге және берілген тапсырмаларға жауапкершілікпен қарауға үйрету. Топта кезекшілердің міндетін өз бетінше орындауға үйрету. Ата-анасының мамандықтарымен таныстыру..Ауыл шаруашылығының қызметкерлерінің еңбегі туралы білімдерін толықтыру .Балаларды өзара көмек беруге ренжіген балаға жанашырлық танытуға, ойын ашық айта білуге,құрдастарынан кешірім сурай білуге үйреу. Қазақстан республикасына деген сүйіспеншілік мақтаныш сезімін ояту. Балаларды мемлекеттік мерекеге қатысуға баулу. Мемлекеттік рәміздерге (ту,елтаңба, әнұран) құрметпен қарауға тәрбиелеу. Республикадағы қалалардың атауы мен астана қаласы туралы білімдерін толықтыру. Көлік түрлері мен жол бөліктері (тротуар, жолдың жүрубөлігі мен жаяу жүргіншілер өтетін жол және жерасты жолдары ,велесипедке арналған жол) туралы білімдерін толықтыру. Қауіпсіздік дағдыларын қалыптастыру. Бейтаныс адамдармен қарым қатынас жасамауға үйрету. Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарын кеңейту (жел ,жаңбыр , тұман, қар) .эксперимент барысында табиғат құбылыстарын бақылау. Өсімдіктер оларға күтім жасау. (жерді қопсыту, суару) туралы түсіндіктерін дамыту. Өсімдіктердің жіктелуі туралы түсініктерін кеңейту. (Жемістер, көгіністер) Төрт түлік және оның төлдері туралы түсініктерін кеңейту.Жануарлар әлемінде маусымға байланысты өзгерістерді бақылау. Жәндіктер туралы (қоңыз көбелек) білімдерін толықтыру.Балаларда мінез құлық мәдениеті мен қарапайым дағдыларды қалыптастыру. Амандасу ,қоштасудың қажеттілігі туралы айту. Балаларға өз өмірінің қауіпсіздігінің қарапайым дағдыларын меңгерту.(Электр құралдарымен ойнамау, өз бектінше от жақпау).

**Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары
және мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2025–
2026 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары**

Білім беру ұйымы: «Арай» балабақшасы

Топ/сынып: ересек «Еркемай» тобы

Балалардың жасы: 4 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: қазан айы 2025-2026 оқу жылы

Ұйымдастырылған іс әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Дене тәрбиесі	Табанмен, таяз және кең қадаммен, бағанда бір-бірден, жүгірумен, секірумен, бағыт пен каркынның өзгеруімен жүру қабілетін қалыптастыру. Жүгіру қабілетін жетілдіру; таяз және кең қадаммен, бағанда бір-бірден, шеңбер бойымен, жылдамдықты жеделдету және баяулатумен, жүргізушіні ауыстырумен, орташа жылдамдықпен жүрумен кезектесіп жүгіру. Екі аяқпен, 4-5 сызық арқылы, 20-25 сантиметр биіктіктен, орнынан ұзындыққа секіру, қысқа арқанмен секіру қабілетін жетілдіру. Төрт аяғымен қашықтыққа түзу сызықпен, гимнастикалық орындықпен, гимнастикалық қабырғаға кезектесіп жоғары-төмен көтерілу қабілетін жетілдіру. Физикалық қасиеттерін дамыту, доптарды домалату, заттарды бір-біріне айналдыру, доптарды екі қолмен және бір қолмен бастың артынан кедергілер арқылы лақтыру (2 метр қашықтықта); допты жоғары кетеру, оны екі қолмен ұстап алу (қатарынан 3-4 рет). Сызықтар арасында, тақтада, гимнастикалық орындықта, бөренеде, сызықта жүру қабілетін қалыптастыру. Бағанға бір-бірден, қатарда, шеңберге салу қабілетін қалыптастыру; екіден, үштен сілтемелерге қайта құру, бағдарлар бойынша теңестіру; оңға, солға, шеңберге бұрылу; ашу және жабу.
Сөйлеуді дамыту	Дауысты (а, ә) және кейбір дауыссыз (т-д) дыбыстарды анық айту, дыбыстардың артикуляциясын нақтылау және бекіту. Ойынжаттығулары арқылы кеңейту, сөздік қорды заттардың сапасы мен қасиеттерін білдіретін, заттарды жалпы (көкөніс пен жемістердің) белгілері бойынша жалпылаушы сөздермен байыту. Зат есімдерді жекеше, көпше түрде қолдану. Ересектердің сөзін тыңдау және түсіну, сөйлеу әдебінің тиісті формаларын дұрыс қолдану, ересектермен диалог құруға дағдыландыру.

Көркем әдебиет	Әңгімелерді, өлеңдерді тыңдай білуге, олардың мазмұнындағы әрекеттердің дамуын бақылауға, шығарманың кейіпкерлеріне жанашырлық танытуға тәрбиелеу. Тыңдаған шығарманың мазмұнын қайталап айтуға, санамақтарды жатқа айтуға үйрету. Әдеби шығармаларды мұқият тыңдауға, сюжет желісінің реттілігін сақтауға, автор сөздерін қайталап айтуға баулу. Кітаптағы иллюстрацияларды өз бетінше қарастырып, әңгіме құрастыруға мүмкіндік беру.Шешендік сөз өнеріне баулу. Халық ауыз әдебиетінің шығармаларымен таныстыру. Санамақты жатқа айтқызуға үйрету.Қарапайым қойлымдарды ойнауға ,таныс кейіпкерлерді өздігінен сомдауға ынталандыру.Саханалық қойлымдарға қатысуға,ертегілер желісі бойынша қарапайым ертегілерді ойнауға ынталандыру.Образды бейнелеу үшін ым ишаара,қимыл құралдарын қолдануға үйрету.
Қазақ тілі	Міндеті:Жемістер мен көкөністер туралы үйрету.Жыл мезгілдерін және табиғаттың жеке құбылыстарын, Тілдерін дамытып, сөздік қорларын молайту. Сөздер: алмұрт, шие, өрік, алмұрт, анар, банан, лимон т.б. Сөз тіркесі: Алма дәмді, алмұрт тәтті, лимон ащы, Міндеті: «Тазалық денсаулықтың кепілі» Тазалық туралы балалардың білімдерін одан әрі жетілдіру. Сөздік қорларын байыту. Жаңа сөздер үйрету. Сөздер:бас, шаш, көз, құлақ, ауыз, тіс, қол, аяқ, саусақ, тазалық, орамал, сүлгі, тарак, тара, түйме, ұзын, қысқа, тазалау Сөз тіркесі:Шашымды тараймын, таракпен тараймын, бетімді, қолымды жуамын, сүртемін Міндеті: Балалардың отбасы туралы білімдерін одан әрі арттыру. Отбасын сыйлауға, құрметтеуге, ата-аналардың еңбектерін бағалауға тәрбиелеу. Артикуляциялық дыбыстарды анық айтуын жаттықтыру.Қазақ тіліне тән дыбыстарды (ә,ө,һ,қ,ү,ұ,) дұрыс айтуға машықтандыру. Сөздер:отбасы, туыс, аға, іні, қарындас, сіңілі, бақытты, балалық, дәстүр, қария, жәрдем, тату, қыдыру, демалу. Сөз тіркесі:Туысым көп, бақытты бала, балалық шақ, тату отбасы, бірге қыдырамыз
Математика негіздері	Балаларға жиын әртүрлі түстегі , пішіндердегі заттардан тұратындығын түсіндіру.Заттарды жұппен қою арқылы салыстырып тең тең еместігін анықтай білуге үйрету. 1 және екі сандарымен таныстыру. 2 дейінгі сандарды тура және кері санау дағдыларын бекіту. Қанша?, Барлығы қанша ? сұрақтарына жауап беруге үйрету.Екі қатарда орналасқан заттар тобын салыстыруға үйрету. Шама. Әр түрлі бірдей затты биіктігімен салыстыру.Заттарды жуандығы бойынша салыстыру, салыстыру нәтижесінде ұзын – қысқа сын есімдерін белгілеу. Біртекті заттарды топтастыружәнеолардыңбіреуінбөліпкөрсетуді үйрету.Шаршымен таныстыру. Өзініңденемүшелерінің-сол қол аяқ бағыттарын анықтап, ажыратуға үйрету. Таңертең кешке тәулік бөліктерін бағдарлауды үйретуді жалғастыру.
Сурет салу	Дөңгелек пішінді (бұлттар, күн) заттарды бейнелеуде сурет салудың дәстүрден тыс техникасын пайдалануға қызығушылығын дамыту. Қоршаған ортаның әсемдігіне, қазақ халқының және басқа халықтардың өнер туындыларына, тұрмыстық заттарға қызығушылықтарын дамыту.Заттардың көлемі бойынша арақатынасын білуге үйрету. Биік ағаш, немесе бұта ағаштан

	аласа деген сияқты ұғымдарын толықтыру Қазақ халқының сәндік қолданбалы өнері туралы білімдерін кеңейту. Ұшбұрыш, дөңгелек пішіндегі қазақ оюларының элементтерін құс қанаты, тұмарша, оюларын қағаз бетіне түсіруге үйрету. . 2-3 элементтерді түсі мен пішіні бойынша ұлттық оюларды ашық түстермен алмастыру дағдыларын қалыптастыру. Қылқаламды үстінен баса отырып , жуан сызықтарды ал қылқаламның ұшымен жіңішке сызықтарды жүргізуді үйрету. Сурет салуда еңкеймей,арқаны тік ұстап, дұрыс еркін отыруға ,жұмыс орнын таза ұстауға, ұқыпты болуға және қауіпсіздікті сақтауға үйрету.
Мүсіндеу	Кесектерді алақандарының арасында есу, жаю, ширату тәсілдері арқылы заттарды (жиһаз) мүсіндеу.
Жапсыру	Қағаз бетінде көлемі, түсі, пішіні бойынша әртүрлі дайын пішіндерді белгілі реттілікпен орналастыра отырып, тапсырма бойынша заттардың бейнесін жасау, содан соң пайда болған бейнені қағазға жапсыруға үйрету.Текшеден дөңгелек пішін, тіктөртбұрыштың бұрыштарын бүктеу арқылы көкіністерді, гүлдерді қиып алуға үйрету.Дайын жолақтарды көлденеңінен қиюды үйрету. Дайын пішіндерден құстардың пішін қиып қағаз бетіне орналастыру.Қазақ халқының сәндік қолданбалы өнерімен ,сандықпен таныстыру.Ұлттық оюды қолданып тұрмыстық заттарды, ыдыстарды безендіру дағдылаарын дамыту. Ұжымдық сюжетті композицияны құрастыруға үйрету.Жапсыруда қауіпсіздік ережелерін сақтауға,жұмысты ұқыпты орындауға үйрету.
Құрастыру	Құрлыс бөлшектерін ажырата білу. Құрылыс бөлшектерін кеңістікке орналастыра білу. Дайын құрлыспен ойнауға ынталандыру. Ұжымдық құрастыруға қызықушылықтарын ояту Қағаздан көлемді пішіндер және бөлшектерді өзара желімдеп композиция құрастыруға үйрету. Қазақ халқының табиғый материалдардан жасалған бұйымдарымен әшекей бұйымдар тұрмыстық заттар күбі ,меспен таныстырып, табиғи және қалдық заттарды құрастырып қандай материалдан жасалғанын зерттеу.Балаларды ұқыптылыққа , қауіпсіздік ережелерін сақтауға үйрету.
Музыка	Музыканың сипатын сезінуге үйрету, таныс шығармаларды білу. Қысқа музыкалық фразалар арасында тыныс алуды дамыту.Музыкалық ырғақты жүтіру арқылы жеткі зу дағдыларын дамыту. Марш сипатын ырғақты жүру арқылы ,ал музыканың қозғалмалы сипатын жеңіл,ырғақты қимыл арқылы жеткізу дағдыларын дамыту.Музыкалық кіріспе сөзді ажырата білуге үйрету. Шеңберде би билеуге ,музыка әуенімен би билеуге үйрету. Жеңіл, ырғақпен қозғалу; жұппен би қимылдарын орындау. Музыкалық аспапта ойнау қабілеттерін жетілдіру. Ағаш қасықпен ойнау қабілеттерін жетілдіру. Таныс әндерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шулы музыкалық аспаптарды қолдану.
Қоршаған әлем	Балаларды отбасы бейнеленген фотосуреттерді қарауға, отбасы мүшелерін, олардың іс-әрекеттерін атауға, өзінің отбасы туралы әңгімелеп беруге, жақындарына қамқорлық танытуға баулу. («Отбасы» «Дастархан жаямыз»)Заттардың (көкөніс пен жеміс) айырмашылықтары мен атауларын, олардың көлемін, түсін,пішінін қарастыру мен зерттеу дағдыларын, сипап сезу,дәмінкөру арқылытанудықалыптастыру. Әртүрлі көлік құралдарымен оларды басқаратын адамдар туралы білімдерін толықтыру. Көлік түрлерін ажырата білу .Жедел жәрдем машинасын білу.

Балаларды еңбек етуге деген оң көзқарасын тәрбиелеу Берілген тапсырмаларды жауапкершілікпен орындауға үйрету.Топта кезекшілердің міндеттерін өз бетінше орындауға үйрету. Нан салғыштарды, кружкаларды,тәрелкелер мен ас құралдарын ретімен қоюды үйрету.Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау. Айналаны қоршаған заттар ,ойыншықтар адамдардың еңбегімен жасалғаны туралы түсінік беру. Нанға ұқыпты қарауға тәрбиелеу.

Балаларды қарапайымдылыққа, мейірімділікке тәрбиелеу. Жағымсыз қылықтарына кешірім сураға баулу.

Балалартұратынқалатуралыбілімдерінқалыптастыру, өзініңтуғанжеріне, отанынадегенсүйіспеншіліксезімінояту.

.Ауылының атауларын және қаламен ауыл өмірінің ерекшеліктері туралы ұғымдарын дамыту.

Жол жүру ережелері. Бағдаршам түстерінің белгілеріне сәйкес көшеден өту дағдыларын жетілдіру.Жол қозғалыс ережелерін сақтауға үйрету.Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарын кеңейту (бұршақ ,кемпірқосақ) .эксперимент барысында табиғат құбылыстарын бақылау.Бақылау күн тізбегінде ауа райын белгілеу.(суық, жылы

Туғанөлкеніңкейбіркөкөністерменжемістердің2-3 түрінтанужәнеатау. Өсімдіктер оларға күтім жасау. (жапырақтардың шаңын сүрту) туралы түсініктерін дамыту.Бақылау ,эксеримент барысында өсімдіктердің тіршілік иелері екендігіне өсу үшін жер ,топырақ, су ,күн ,ылғал , жылу қажеттігін түсіндіру.

Жабайы аңдар олардың сыртқы түрі ,қозғалуы, тіршілік ету ортасы ,азығы қысқа беймделуі туралы ұғымдарын бекіту.

Бақылау барысында жануарлар әлеміндегі маусымға тән көрністерді күзде көбелектердің,қоңыздардың мекендейтінін орнын анықтау.

Қоршаған ортада табиғатта қарапайым тәртіп ережелерін сақтауды үйрету. .Балаларда мінез құлық мәдениеті мен қарапайым дағдыларды қалыптастыру. Амандасу ,қоштасудың қажеттілігі туралы айту. Балаларға өз өмірінің қауіпсіздігінің қарапайым дағдыларын меңгерту.(Электр құралдарымен ойнамау, өз бетінше от жақпау).

**Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары
және мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2025–2026
оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары**

Білім беру ұйымы: «Арай» балабақшасы

Топ/сынып: ересек «Еркемай» тобы

Балалардың жасы: 4 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: қараша айы 2025-2026 оқу жылы

Ұйымдастырылған іс әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Дене тәрбиесі	өкшемен, аяқтың сыртқы қырымен, адымдап, жан-жаққа қосалқы қадаммен (оңға және солға), сапта бір-бірден жүру, жүруді жүгірумен, секірумен алмастырып, бағытты және қарқынды өзгертіп жүру, қол мен аяқ қимылдарын үйлестіру. Сызықтардың арасымен (арақашықтығы 15 сантиметр) жүру. аяқтың ұшымен, тізені жоғары көтеріп, адымдап жүгіру. 10 метрге дейінгі қашықтықта заттардың арасымен тура бағыт бойынша еңбектеу. Бір орында тұрып, қос аяқпен секіру, 2–3 метр қашықтыққа алға ұмтылып қос аяқпен секіру. Лақтыру, домалату, қағып алу: заттардың арасымен доптарды, құрсауларды бір-біріне домалату. Сапқа тұру, сап түзеу, сапқа қайта тұру. Бір-бірден сапқа тұру, бір-бірінің жанына сапқа және шеңберге тұру. Таныс, бұрын үйренген жаттығуларды және қимылдарды музыкамен сүйемелдеу арқылы орындау. Қолды алға, екі жаққа, жоғары көтеру (бір уақытта, кезекпен) Екі қолды белге қойып, оңға-солға бұрылу (жылдам және бір қалыпты) Аяқтың ұшына көтерілу және тұру. төбешіктен сырғанау;
Сөйлеуді дамыту	Дауысты (а, ә, е) және кейбір дауыссыз (п-б, т-д) дыбыстардың артикуляциясын нақтылау және бекіту, артикуляциялық аппаратты дамыту. Сөздік қорды заттардың сапасы мен қасиеттерін білдіретін, заттарды жалпы (киім, жиһаз) және ерекше белгілері бойынша жалпылаушы сөздермен байыту. Зат есімдерді жекеше, көпше түрде қолдануды жетілдіру. Ересектермен диалог құру, берілген сұрақтарды тыңдау және толық жауап беру.
Көркем әдебиет	Балаларды көрке сөзге, өлеңдерді тыңдауға баулу. Тыңдаған қысқа өлеңдерді жатқа айтуға, есте сақтауға, шығарма мазмұнын дұрыс қабылдауға баулу. Кітаптағы иллюстрацияларды өз бетінше қарастырып, әңгіме құрастыруға мүмкіндік беру. Халық ауыз әдебиетінің шығармаларымен таныстыру. Жаңылтпаш айтуға, жұмбақ шешуге үйрету. Қарапайым қойлымдарды ойнауға, таныс кейіпкерлерді өздігінен сомдауға ынталандыру.
Қазақ тілі	Міндеті: Санауды үйрету. Тілдерін жаттықтырып, сандарды ажырата білуге үйрету. Сөздік қорларын байыту. Сөздер: бір, екі, үш, төрт, бес. Сөз тіркесі: бір аю, екі машина, үш қоян...

	Міндеті: Мамандық туралы балалардың білімін толықтыру. Мамандық түрлерімен таныстырып, әр мамандықтың өзіндік ерекшеліктерін түсіндіру. Еңбек сүйгіштікке баулу. Сөздер:мұғалім, тігінші, аспаз, аспап, әзірлеу, еңбек, еңбекқор, ұшқыш, құрылысшы, құрал, аспап Сөз тіркесі:Еңбекті құрметтеу, еңбек етеді, жұмыс істейді, тамақ әзірлейді. Міндеті: Балаларға ас атасы – нан екендігін, нанның адам өміріндегі ең маңызды ас екендігін, оның оңай жолмен келмейтіндігін айтып ұғындыру. Нанның қалай дастарханға келетінін айтып оған көптеген адамдар еңбек еткендігін түсіндіру. Дүниетанымын, ой- өрісін, еңбекқорлығын, адамгершілігін ояту және дамыту. Нанды қастерлеуге, ысырап етпеуге, адам еңбегін бағалай білуге, еңбек етуге тәрбиелеу. Бмливальді компонент:Азық – түлік – продукты, нан – хлеб, сүт- молоко, май – масло Міндеті:Қыс мезгіліндегі табиғаттың өзгеруі; қар туралы білімдерін одан әрі арттыру.Сөздің дыбысталумәдениетін жетілдіру. Артикуляциялық дыбыстарды анық айтуын жаттықтыру.Қазақ тіліне тән дыбыстарды(ә,ө,ң,к,ү,ұ,)дұрыс айтуға машықтандыру. Сөздер:Қаңтар, ақпан, желтоқсан, ақ, көгілдір, сұр, көрініс, сурет, қыс, қар, аяз, мұз, жұмсақ, сулы, қатты Сөз тіркесі: Жапалақтап қар жауады, ертегідей сиқырлы қыс, аппақ қар жауады, боран соғады Міндеті:Көліктер туралы білімдерін жетілдіру.Қазақ тіліндегі дыбыстарды дұрыс айтуды дамыту үш ін ойын жаттығуларын қолдану.Балалардың сөздік қорын кеңейту және байыту. Байланыстырып сөйлеу дағдыларын қалыптастыру. Сөздер:Көлік: жеңіл машина, жүк машинасы, пойыз, метро, автобус әуе көлігі: ұшақ, тікұшақ, зымыран су көлігі: қайық, кеме жүргізуші, жол белгілері, бағдаршам Сөз тіркесі: Жүргізеді, зымырайды, ұшады, тасымалдайды, жүк тасиды.
Математика негіздері	Заттардың ұзындығымен биіктігін салыстыру.3 санымен таныстыру. Ол қанша болды?. Қанша тұрады?, Қайсысы? деген сұрақтарға жауап беруге үйрету.Сандарды ретімен санауды .Тең ұғымын екі тәсілмен саны бойынша кем топқа бір затты қосу немесе артық топтан алып тастауын қалыптастыру. Қаншасы қалды деген сұрақтарға жауап беруді үйрету. Екі затты өлшемі бойынша (ұзын-қысқа) салыстыру. Өлшемдері қарама-қарсы және бірдей заттарды салыстыруды үйретуді жалғастыру. Дөңгелекпен таныстыру, көру тәсілдерімен аталған фигураны зерттеу.. Жоғары –төмен қозғалуды үйрету. Заттарды өзіне қатысты сөздермен белгілеу.(менің алдымда үстел) Тәулік бөліктерін дұрыс атауға үйрету.(тәңертен, күндіз ,кеш , түн) Олардың реттілігімен ерекшеліктері туралы ұғымдарын толықтыру. (Бүгін, кеше, ертең)
Сурет салу	Заттардың пішінін анықтауға, көлемін анықтап оларды орналастыра білуге үйрету.(гүл бұтадан аласа) Қазақ оюларының элементтерін қағаз бетіне орналастыруды үйрету. (Қошқар мүйіз). Сурет салуда әртүрлі түстерді қолдануға үйрету. 2-3 элементтерді түсі мен пішіні бойынша ұлттық оюларды ашық түстермен алмастыру дағдыларын қалыптастыру. Сурет салуда еңкеймей,арқаны тік ұстап, дұрыс еркін отыруға ,жұмыс орнын таза ұстауға, ұқыпты болуға және қауіпсіздікті сақтауға үйрету.

Мүсіндеу	Бірнеше бөліктерден заттарды мүсіндеп, оларды орналастырып, пропорцияларын сақтап, бөліктерді біріктіруге үйрету. Ертегілер мен қоршаған өмір тақырыптарына сюжеттік композициялар құру. Дайын мүсіндерді сопақша пішіндегі қазақ оюларымен безендіру.
Жапсыру	Жапсыруға деген қызығушылықтарын қиялын дамыту. Тіктөртбұрыштан бұрыштарын бүктеу арқылы сопақша пішіндерді қиып алу. Көгіністерді қиюға үйрету. Қазақ халқының сәндік қолданбалы өнерімен, кебежемен таныстыру. Ұжымдық сюжетті композицияны жапсыруға үйрету. Жапсыруда қауіпсіздік ережелерін сақтауға, жұмысты ұқыпты орындауға үйрету.
Құрастыру	Құрлыс жобасын бірлесіп ойластыруға, өз ара міндеттерін бөлісуге үйрету. Құрылыс бөлшектерін кеңістікке орналастыра білу. Дайын құрлысты талдауға баулу. Ұжымдық құрастыруға қызығушылықтарын ояту. Қағаздан көлемді пішіндер және бөлшектерді өзара желімдеп композиция құрастыруға үйрету. Қазақ халқының табиғый материалдардан жасалған бұйымдарымен әшекей бұйымдар тұрмыстық заттар келі, тостағанмен таныстырып, табиғи және қалдық заттарды құрастырып қандай материалдан жасалғанын зерттеу (мақта, жүн, жіп). Табиғи материалдан әр түрлі композиция жасауға үйрету. Балаларды ұқыптылыққа, қауіпсіздік ережелерін сақтауға үйрету.
Музыка	Музыка тыңдау мәдениетін қалыптастыру. Өзіне таныс шығармаларды танып білуге. Музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқауға үйрету. Балаларға ән жаттату қабілеттерін қалыптастыру. Әуеннің сипатын жеткізе білуге, әнді анық айтуға үйрету. Музыканың қозғалмалы сипатын жеткізе отырып, ырғақты жүгіру, қос аяқпен еркін жеңіл секіру қимылдарын музыкамен сәйкестендіру. Әуеннің көңілді би сипатын қабылдауға үйрету. Музыкалық кіріспені ажырата білуге, кіріспеден кейінгі қимылдарды бастауға, би қимылдарының атын есте сақтауға үйрету.
Қоршаған әлем	Мектеп туралы алғашқы түсініктерін қалыптастыру. (Мен мектепке барамын, мектеп қызық болады). Жақын туыстарын білуге, олардың есімдерін атауға үйрету. Жақын маңайындағы заттарды ажыратып, атай білуін жетілдіру. Қоршаған орта заттары, олардың қасиеттері және қолданылуы туралы түсініктерін қалыптастыру. Әртүрлі көлік құралдарымен оларды басқаратын адамдар туралы білімдерін толықтыру. Көлікте жұмыс істейтін адамдарға сыйластық танытуға тәрбиелеу. Көлік түрлерін ажырата білу. Өрт сөндіру машинасын білу. Балаларды еңбек етуге деген оң көзқарасын қалыптастыру. Топта және ойын алаңын жинастыруға көмектесуге баулу. Ата-анасының мамандықтарына қызығушылықтарын қалыптастыру. Адамдардың еңбектері үшін алғыс айтуға және құрмет көрсете білуге тәрбиелеу. Балаларды айналасындағы болып жатқан әрекеттерге, өзінің әділ пікірін білдіруге баулу. Балаларды қарапайымдылыққа, мейірімділікке тәрбиелеу. Жағымсыз қылықтарына кешірім сурауға баулу. Бас қала Астана туралы ұғымдарын қалыптастыру. Ауылының атауларын және қаламен ауыл өмірінің ерекшеліктері туралы ұғымдарын дамыту. Балаларды жол қозғалысы ережелерін саналы түрде сақтауға үйрету. Сюжеттік рөлдік ойындар барысында жол қозғалыстары туралы ережелері туралы білімдерін бекіту. Бағдаршам түстерінің белгілеріне сәйкес көшеден өту дағдыларын жетілдіру. Жол қозғалыс ережелерін сақтауға үйрету. Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарын кеңейту. (боран). Эксперимент барысында табиғат құбылыстарын

	бақылау.Бақылау күн тізбегінде ауа райын белгілеу.(күн шуақты,қар) Қазақстанның түрлі аймақтарында ауа райынның әртүрлі болатындығы туралы түсінік беру. Өсімдіктерге күтім жасау түсініктерін қалыптастыру. Бақылау ,эксеримент барысында өсімдіктердің тіршілік иелері екендігіне өсу үшін жер ,топырақ, су ,күн ,ылғал , жылу қажеттігін түсіндіру. Өсімдіктердің даму кезеңдері туралы түсініктерін қалыптастыру.(тұқым,көшет). Ағаштардың, өсімдік бөліктерін тануға үйрету. Бөлме өсімдіктері және табиғат бұрышындағы жануарларға күтім жасау, табиғатқа деген қамқорлықтарын қалыптастыру. Бақылау барысында жануарлар әлеміндегі маусымға тән көрністерді күзде құстардың көбеюі , олардың сайрауын тіршілік ету жағдайларына байланысты мекендейтінін орнын анықтау.Қоршаған ортада табиғатта қарапайым тәртіп ережелерін сақтау. .Балаларда мінез құлық мәдениеті мен қарапайым дағдыларды қалыптастыру. Амандасу ,қоштасудың қажеттілігі туралы айту. Балаларға өз өмірінің қауіпсіздігінің қарапайым дағдыларын меңгерту.(сіріңкемен ойнамау ,терезенің алдына шықпау).
--	--

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2025–2026 оқужылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: «Арай» балабақшасы

Топ/сынып: ересек «Еркемай» тобы

Балалардың жасы: 4 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: желтоқсан айы 2025-2026 оқу жылы

Ұйымдастырылған іс әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Дене тәрбиесі	Жүру: өкшемен, аяқтың сыртқы қырымен, адымдап, жан-жаққа қосалқы қадаммен (оңға және солға), сапта бір-бірден жүру, жүруді жүгірумен, секірумен алмастырып, бағытты және қарқынды өзгертіп жүру, қол мен аяқ қимылдарын үйлестіру. Жүгіру: аяқтың ұшымен, тізені жоғары көтеріп, адымдап жүгіру, сапта бір-бірден, шеңбер бойымен, "жыланша", шашырап жүгіру; түрлі тапсырмаларды орындай отырып : шапшаң және баяу қарқынмен, жетекшіні ауыстырып жүгіру Тепе-теңдікті сақтау: сызықтардың арасымен (арақашықтығы 15 сантиметр) жүру, сызықтардың, арқанның, тақтайдың, гимнастикалық скамейканың, бөрененің бойымен жүру Еңбектеу, өрмелеу: 10 метрге дейінгі қашықтықта заттардың арасымен тура бағыт бойынша, көлбеу тақтай бойымен төрттағандап еңбектеу; табан мен алақанға сүйеніп, төрт тағандап еңбектеу. Секіру: бір орында тұрып, қос аяқпен секіру, 2–3 метр қашықтыққа алға ұмтылып қос аяқпен секіру, бір орында тұрып, оңға, солға бұрылып секіру Лақтыру, домалату, қағып алу: заттардың арасымен доптарды, құрсауларды бір-біріне домалату; Сапқа тұру, сап түзеу, сапқа қайта тұру. Бір-бірден сапқа тұру, бір-бірінің жанына сапқа және шеңберге тұру. Ырғақтық жаттығулар. Таныс, бұрын үйренген жаттығуларды және қимылдарды музыкамен сүйемелдеу арқылы орындау. Қол және иық белдеуіне арналған жаттығулар. Қолды алға, екі жаққа, жоғары көтеру (бір уақытта, кезекпен), төмен түсіру, қолдарын арқасына апару: қолдарды төмен түсіру; Кеудеге арналған жаттығулар. Екі қолды белге қойып, оңға-солға бұрылу (жылдам және бір қалыпты). Тізерлеп отырып, допты өзінен айналдыра домалату. Спорттық жаттығулар. Шанамен сырғанау: төбешіктен сырғанау; бір-бірін сырғанату, шанамен төбешікке көтерілу, төбешіктен түскенде тежеу. Мұз жолмен өз бетінше сырғанау.
Сөйлеуді дамыту	Дауысты (о) және дауыссыз (к-қ) дыбыстарды анық айту, дыбыстардың артикуляциясын нақтылау және бекіту, артикуляциялық аппаратты дамыту. Сөздік қорды заттарды жалпы (ыдыс, Отан) және ерекше белгілері бойынша

	жалпылаушы сөздермен, жаңылтпаш, санамақ айтқызу, сөздік қорларын жаңа сөздермен байыту. Етістіктерді келер және өткен шақта қолдануға. Кейіпкерлерді сипаттау үшін дауыс ырғағының мәнерлі қарапайым тәсілдерін . Суретті өз бетінше сипаттауға үйрету.
Көркем әдебиет	Әдеби шығармаларды мұқият тыңдау, кейіпкерлерге жанашырлық таныту, ондағы әрекеттердің дамуын қадағалау, мазмұнын түсінуге және олардың мазмұнын қайталап айтуда сюжет желісінің реттілігін сақтауға, автор сөздерін айту, кейіпкерлерді білу, шығарма бойынша сұрақтарға жауап беруге баулу. Шешендік сөз өнеріне баулу. Халық ауыз әдебиеті шығармаларымен таныстыру. Айтыс өнеріне баулу. Саханалық қойлымдарға қатысуға және оларды ойнауға ынталандыру.
Қазақ тілі	Міндеті: Қазақстан Республикасының Президенті туралы, Тәуелсіз Қазақстан туралы білімдерін одан әрі жетілдіру. Отанын, халқын, Президентті сыйлауға баулу; айланыстырып сөйлеу дағдыларын қалыптастыру. Сөздер: Отан, мемлекет, егеменді, тәуелсіз, бәйтерек, елбасы, елорда, мақтан, мәңгі, орталық, оңтүстік, солтүстік, әлем. Сөз тіркесі: Менің Отаным-Қазақстан. Менің елім, туған жерім –Қазақстан. Отан-оттан да ыстық Міндеті: Рәміздер туралы білімдерін арттыру. Рәміздерді құрметтеуге баулу. Сөздік қорларын байытып, тіл мәдениетін жетілдіру. Сөздер: Ту, елтаңба, гимн Сөз тіркесі: Біздің ту. Мен елтаңбаны білемін. Гимн орындау. Міндеті: Жаңажылдық сыйлықтар туралы білімдерін арттыру. Қазақ тілін етәндыбыстарды дұрыс айтуға баулу. Жаңа сөздер мен тіркестер: Шырша, Жаңажыл, Аяз Ата, Ақшақар, мереке, айт, безендір, би биле, ескі, жаңа, жылтыр, шапалақта, сыйлық Міндеті: Үй техникалары туралы балалардың білімдерін одан әрі арттыру. Дыбыстық және артикуляциялық аппараттарды жетілдіру. Қазақ тіліндегі сөздерді түсінуге және анық айту, сөйлегенде қазақша сөздерді және сөз тіркестерін қолдануды жаттықтыру Сөздер: үтік, газ плитасы, тоңазытқыш шаңсорғыш, кір жуатын машина, ыстық, суық, мұздатқыш, қауіпті, Сөз тіркесі: сақтық шаралар, қауіпсіздікті сақтау, ыстық үтік, мұздатады
Математика негіздері	«Тең бе?», «Қайсысы артық (кем)?» сауалдарына жауап беру. Заттарды жұппен және түстеріне қарай салыстыру. 4 санымен таныстыру. 4-ке дейінгі сандарды тура және кері санауды үйрету. Бірдей заттарды салыстыру, кең-тар, бірдей шамасы бойынша үлкен-кіші сөздерімен белгілеу. Үшбұрыш, шаршы, дөңгелекпен таныстыруды жалғастыру. Өзіне қатысты кеңістік бағыттарын анықтау: үстінде-астында, Қарама-қарсы тәулік бөліктерін: күндіз-түнде бағдарлауды үйретуді жалғастыру. Тәулік бөліктерін дұрыс атауға үйрету. (тәңертең, күндіз, кеш, түн) Олардың реттілігімен ерекшеліктері туралы ұғымдарын толықтыру. (Бүгін, кеше, ертең)
Сурет салу	Сурет салу кезінде қарындашты, қылқаламды қатты қыспай, дұрыс ұстауды үйретуді жалғастыру, тұтас қағаз парағына бейнені орналастыру, қызыл, сары, жасыл, көк, қара, ақ негізгі түстер қолдануды үйрету. Қазақ оюларының элементтерін қағаз бетіне түсіру. Дөңгелек, үшбұрыш пішіндегі «Қой ізі», «Құс тұмсық». Сурет салуда әртүрлі түстерді қолдануға үйрету.

	Сурет салуда еңкеймей,арқаны тік ұстап, дұрыс еркін отыруға ,жұмыс орнын таза ұстауға, ұқыпты болуға және қауіпсіздікті сақтауға үйрету.
Мүсіндеу	Балалардың көлемді пішіндер мен қарапайым композицияларды мүсіндеуге қызығушылығын арттыру. Кесектерді алақандарының арасында домалату, есу, жаю тәсілдері арқылы заттарды мүсіндеу (ыдыстар) Бірнеше бөліктерден заттарды мүсіндеп,бөліктерді біріктіруге үйрету. Кескішті қолдануды үйрету, оның көмегімен жасалған бұйымды безендіруге ынталандыру.Ертегілер мен қоршаған өмір тақырыптарына сюжеттік композициялар құру. Дайынмүсіндердішаршыпішіндегіқазақоюларыменбезендіру.
Жапсыру	Қағаз бетінде көлемі,түсі, пішіні бойынша әртүрлі дайын пішіндерді белгілі реттілікпен орналастыруға үйретуді жалғастыру, қазақ халқының ұлттық ыдыс-аяқтарымен, тұрмыстық заттарымен таныстыру, заттардың пішіні мен олардың түсі туралы білімді бекіту. .
Құрастыру	Құрастырылатын құрылысты қарапайым сызбаларға, суреттегі үлгісіне қарап зерттеуге және кірпіштерді, тақтайшаларды тігінен қатарға орналастырып, бір-бірімен мықтап бекіту тәсілдерін қолданып, өз бетінше құрастыруға мүмкіндік . Қағаздан құрастыруға үйрету. Бөлшектерді өз ара желімдеп, композиция құрастыру. Қазақ халқының табиғый материалдардан жасалған бұйымдарымен әшекей бұйымдар, тұрмыстық заттар ожау, астауменмен танысту. табиғи және қалдық заттарды құрастырып қандай материалдан жасалғанын зерттеу (асық, қағаз). Табиғи материалдан әр түрлі композиция жасауға үйрету..Балаларды ұқыптылыққа , қауіпсіздік ережелерін сақтауға үйрету.
Музыка	Жоғары дыбыстарды ажырату (секста, септима шегінде жоғары, төмен), әндерді иллюстрацияларды көрсетумен және қимылдармен сүйемелдеу, қазақтың ұлттық аспабы домбырамен орындалған әндер мен күйлерді тыңдау. Қысқа музыкалық фразалар арасында тыныс алуды дамыту. Әуенді таза және сөздерді анық айтуға, музыканың сипатын жеткізе білуге үйрету. Аспаптың сүйемелдеуімен және сүйемелдеуінсіз ән айтуға баулу. Қимылдарды музыкамен сәйкестендіре отырып жүрелеп отыру дағдысын дамыту. Музыканың би сипатын қабылдау қабілетін дамыту. Жеңіл,ырғақты қозғалу, би қимылдарын жұппен орындау . Қазақтың би өнерімен таныстыру.
Қоршаған әлем	Өзінің атын , тегін,жасын ,жынысын атай білуге үйрету.Отбасы туралы ,отбасындағы ересек адамдардың еңбектері туралы білімдерін жетілдіру.Жақын туыстарын танып,атай білуге үйрету. Қазақ халқының ұлттық киімдерімен, әшекейлерімен таныстыру. Көлік түрлерінің қолданысын (әуе, су, жерде жүретін көліктер) ажырата білу, оның түрлері және қолданылуы машинаның жабдықтарына байланысты екені туралы (жедел жәрдем, өрт сөндіру машинасы және тағы басқа) білу, телефон, компьютер, теледидардың қолданылуы және оларды пайдаланудың кейбір қарапайым ережелері туралы білу.Адамдардың еңбектері үшін алғыс айтуға және құрмет көрсете білуге тәрбиелеу.Әртүрлі көлік құралдарымен оларды басқаратын адамдар туралы білімдерін толықтыру. Көлікте жұмыс істейтін адамдарға сыйластық танытуға тәрбиелеу. Еңбекке баулу. Балаларды еңбек етуге деген оң көзқарасын қалыптастыру. Топта және ойын алаңын жинастыруға көмектесуге баулу.

	Кезекшілік міндеттерін өз бетінше орындауға үйрету. Тәрелкелер мен майлықтарды ,ас құралдарын ретімен қоюды үйрету. Айналаны қоршаған заттар, ойыншықтар адамның еңбегімен жасалатынын түсіндіріп, оған ұқыпты қарауға баулу. Нанға азық түлік өнімдеріне ұқыпты қарауға тәрбиелеу. Адмгершілікке бір біріне өз ара көмек беруге, ренжіген балаға жанашыршылық танытуға , келісіп ойнауға, ойыншықтарды бөлісуге баулу. Балаларды айналасындағы болып жатқан әрекеттерге ,өзінің әділ пікірін білдіруге баулу. Балаларды қарапайымдылыққа, мейірімділікке тәрбиелеу. Жағымсыз қылықтарына кешірім сурауға баул Отанына деген сүйіспеншіліктерін мақтаныш сезімдерін ояту. Отан қорғаушылар , әскер туралы ұғымдарын кеңейту. Ауылының атауларын және қаламен ауыл өмірінің ерекшеліктері туралы ұғымдарын дамыту. Бағдаршам түстеріне сәйкес көшеден өту дағдыларын жетілдіру. Жолда жүру ережелері туралы білімдерін қалыптастыру. Балаларды жол қозғалысы ережелерін саналы түрде сақтауға үйрету. Өз өмірінің қауіпсіздігінің қарапайым дағдыларын қалыптастыру. Ойын және ойын жабдықтарын пайдалану. . Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарын кеңейту. Бақылау күнтізбегінде ауа райын белгілеу(суық , жел) соған сәйкес киінуді түсіндіру. Эксперимент барысында табиғат құбылыстарын бақылау. Бақылау күн тізбегінде ауа райын белгілеу.(күн шуақты, қар) Қазақстанның түрлі аймақтарында ауа райынның әртүрлі болатындығы туралы түсінік беру. Өсімдіктерге күтім жасау (жерді қопсыту, суару , жапырақтардың шаңын сүрту) .Бақылау ,эксеримент барысында өсімдіктердің тіршілік иелері екендігіне өсу үшін жер ,топырақ, су ,күн ,ылғал , жылу қажеттігін түсіндіру. Өсімдіктердің даму кезеңдері туралы түсініктерін қалыптастыру.(сабақ, жапырақ). Бөлме өсімдіктері және табиғат бұрышындағы жануарларға күтім жасау, табиғатқа деген қамқорлықтарын қалыптастыру. Жануарлар туралы білімдерін толықтыру. Бақылау барысында жануарлар әлеміндегі маусымға тән көрністерді қыста құстарды қоректенуінің қажеттілігі , олардың сайрауын , ұя көбейюін салыстыру. Жәндіктер туралы (қоңыз ,көбелек) қыстап қалатын және жыл құстары туралы ұғымдарын кеңейту. Қоғамдық орындарда мінез құлық ережелер туралы түсіндіртіін кеңейту. Қоршаған ортада табиғатта қарапайым тәртіп ережелерін сақтау. Өсімдіктерге күтім жасау. Амандасу ,қоштасудың қажеттілігі туралы айту. Балаларға өз өмірінің қауіпсіздігінің қарапайым дағдыларын меңгерту.(баспалдаққа көтерілгенде және таяныштан ұстау).
--	--

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары
және мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2025 -2026
оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: «Арай» балабақшасы
Топ/сынып: ересек «Еркемай» тобы

Балалардың жасы: 4 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: қаңтар айы 2025-2026 оқу жылы

Ұйымдастырылған іс әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Дене тәрбиесі	Жүру: өкшемен, аяқтың сыртқы қырымен, адымдап, жан-жаққа қосалқы қадаммен (оңға және солға), сапта бір-бірден жүру, жүруді жүгірумен, секірумен алмастырып, бағытты және қарқынды өзгертіп жүру, қол мен аяқ қимылдарын үйлестіру. Жүгіру 1–1,5 минут ішінде баяу қарқынмен жүгіру, орташа жылдамдықпен жүруді кезектестіре отырып, 40–50 метрге жүгіру - балалардың денесін үйлесімді дамыту, спорттық, қимылды ойындарға, спортпен айналысуға қызығушылықты арттыру; - дене сапаларын: күш, жылдамдық, төзімділік, ептілік, икемділікті қалыптастыру; - негізгі қимыл түрлерін: жүру мен жүгіруді, секіру мен лақтыруды, қағып алуды, еңбектеу мен өрмелеуді, жеке мәдени-гигиеналық дағдылары жетілдіру; - дене шынықтыру жаттығуларын орындауға қызығушылықты ояту, салауатты өмір салтын ұстануға тәрбиелеу; - әртүрлі ұлттық қимылды ойындарға, жарыс сипатындағы ойындарға қызығушылыққа баулу; - ойын барысында, спорт жабдықтарын қолдануда қауіпсіздікті сақтау. Секіру: бір орында тұрып, қос аяқпен секіру, 2–3 метр қашықтыққа алға ұмтылып қос аяқпен секіру, бір орында тұрып, оңға, солға бұрылып секіру; аяқты бірге, алшақ қойып, бір аяқпен (оң және сол аяқты алмастыру) секіру, 4–5 сызықтан аттап (сызықтардың арақашықтығы 40–50 сантиметр) секіру, 20–25 сантиметр биіктіктен секіру, орнынан ұзындыққа (шамамен 70 сантиметр), қысқа секіргішпен секіру. Кеудеге арналған жаттығулар. Қимылды ойындар. Спорттық жаттығулар. Шанамен сырғанау: төбешіктен сырғанау; бір-бірін сырғанату, шанамен төбешікке көтерілу, төбешіктен түскенде тежеу. Мұз жолмен өз бетінше сырғанау.
Қазақ тілі	Міндеті: Қыс мезгілінде өткізілетін ойын – сауық түрлері туралы білімдерін арттыру. Баланың сөздік қорын молайту. Сөздер: шана, шаңғы, коньки . Сөз тіркесі: шанамен ойнадым, конькимен сырғанадым. Міндеті: үй жануарлары туралы білімдерін арттыру. Баланың сөздік қорын молайту арқылы, салт – дәстүр туралы ұғымдарын қалыптастыру. Балалардың бойына ата – мұра құндылықтарын қастерлеуге салт – дәстүрді біліп – үйренуге тәрбиелеу. Сөздер : киізүй , шаңарақ, уық, Сөз тіркесі: киіз үй үлкен, шаңарақ дөңгелек, уық ұзын.

	Міндеті:Жабайы аңдар, қыс мезгілі, қыс мезгіліндегі аңдардың тіршілігі туралы білімдерін одан әрі арттыру. Сөзіндыбысталумәдениетінжетілдіру. Қазақ тіліне тән дыбыстарды(ә,ө,ң,қ,ү,ұ,) дұрысайтуға машықтандыру. Сөздер:Аңдар: аю, тиін, қоян, қасқыр, түлкі Сөз тіркесі: азық жинайды, қысқа дайындалады. Қыс бойы ұйықтайды. Міндеті:Қыстап қалатын құстар және жалпы құстар туралы балалардың білімдерін одан әрі жетілдіру. Қазақ тіліндегі сөздерді түсіну және анық айту, сөйлегенде қазақша сөздерді және сөз тіркестерін қолдануды жаттықтыру.Қарапайым сұрақтар қоя білуге және оларға жауап беруге үйрету.Балалардың жекеше және көпше түрдегі зат есімді қолдану білігін дамыту. Қыстайтынқұстар: қарға, қараторғай, суық торғай, шымшық, сауысқан, апан, азық, жаңғақ, Сөз тіркесі: азық жинайды, қысқа дайындалады. Қыс бойы ұйықтайды. Құстарға қамқорлық жасайды. Міндеті: Киімдертуралыбалалардың білімдерін одан әрі арттыру. Сөздік қорларын байыту. Қазақ тіліндегі дыбыстарды дұрыс айтуды дамыту үшін ойын жаттығуларын қолдану Сөздер: көйлек, шалбар, етік, шұлық, жемпір, бас киім Сөз тіркесі: әдемі көйлек, қызылетік, қалың жемпір.
Сөйлеуді дамыту	Дауысты (а, ә, е) қайталату және кейбір дауыссыз (ж-ш) дыбыстарды анық айту, дыбыстардың артикуляциясын нақтылау және бекіту, артикуляциялық аппаратты дамыту, сөйлеу қарқынын өзгерту қабілетін дамыту: баяу сөйлеу, жаңылтпаштар айту. Сөздік қорды заттарды жалпы (үй және жабайы жануар) және ерекше белгілері бойынша жалпылаушы сөздермен байыту Зат есімдерді жекеше, көпше түрде қолдануды дағдыландыру. Байланыстырып сөйлеу. Суреттерді, заттарды қарастыруда, тірі табиғат нысандарын бақылау кезінде ертегілер көргеннен кейін балаларды алған әсерлерімен бөлісуге, өз ойын айтуға үйрету.
Көркем әдебиет	Балалардың түрлі әрекеттерінде ертегілерді, әңгімелерді, өлеңдерді тыңдауға, көркем сөзге, кітапқа қызығушылыққа баулу. Шығарма мазмұны мен сипатына сәйкес тақпақтарды, өлеңдерді жаттауда түрлі интонацияларды, үзілістерді, логикалық екпінді қолданып, оларды есте сақтауға, шығарма мазмұнын дұрыс қабылдауға, кейіпкерлеріне жанашырлық танытуға баулу. Әдеби шығармаларды мұқият тыңдау, кейіпкерлерге жанашырлық таныту, ондағы әрекеттердің дамуына қағалау, мазмұнын түсіну ге және олардың мазмұнын қайталап айтуда сюжет желісінің реттілігін сақтауға, автор сөздерін айту, кейіпкерлердің мінезін беру, шығарма мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге, ересектермен бірге ертегімен әңгіме нің басын, соңынан қайталауға баулу. Шешендікке, сөз өнеріне баулу, жұмбақ шешу өнеріне баулу. Сахналық қойылымдарға қатысуға, таныс әдеби шығармалар, ертегілер бойынша қарапайым қойылымдарды ойнауға, образды бейнелеу үшін мәнерлілік құралдарын (интонация, ым-ишара, қимыл) қолдануға, еркін ойындарда таныс кейіпкерлердің образын өздігінен сомдауға, оларды басқа қырынан көрсетуге (қатыгез-мейірімді, ақкөңіл-салмақты) ынталандыру.
Математика негіздері	5-ке дейін реттік санау дағдыларын дамыту, реттік сан есімдерді атау, сандарды реті бойынша атауға «нешінші?» сұрағына жауап беруге және қорытынды санды атауға, «барлығы қанша?» сұрағына жауап беруге үйрету. Екі қатарда орналасқан заттар тобын салыстыруды үйрету, теңдік

	және теңсіздік туралы ұғымдарды қалыптастыру. Тең ұғымы негізгі тәсілмен саны бойынша кем топқа бір затты қосу немесе артық топтан алып тастау арқылы қалыптастыру, «қанша болды?», «қаншасы қалды?» сұрақтарына жауап беруге үйрету. Шама. Заттар шамасы бойынша әртүрлі болатындығы жайлы түсінік беру. Ұзындығы, ені, және биіктігі бойынша екі затты салыстыру, екі затты үстіне және қасына қою тәсілдерін қолданып, жуандығы бойынша заттарды салыстыру, салыстыру нәтижелерін ұзын-қысқа, енді-енсіз, биік-аласа, жуан-жіңішкесі несімдермен белгілеу. Геометриялық пішіндерді көру және сипап сезу арқылы зерттеу, сөйлеудесі несімдерді қолдану. Заттардың өзіне қатысты орналасуын сөздермен белгілеу (менің алдымда үстел, сол жағымда орындық тұр) «Бүгін», «кеше», «ертең» «тәңертең» туралы ұғымдарын кеңейту.
Сурет салу	Сюжеттік композицияларды салу кезінде әрбір затқа тән ерекшеліктерді, олардың бір-біріне арақатынасын беру. Заттардың пішіні: дөңгелек, сопақ, шаршы, тікбұрыш, үшбұрыш, көлемі бөліктерінің орналасуы туралы түсініктерді бекіту. Заттардың көлемі бойынша арақатынасын беруге үйрету: ағаш биік, бұта ағаштан аласа, гүл бұтадан аласа. Балалардың гүлдер, қоршаған заттар мен табиғат объектілерінің түстерімен реңктері туралы ұғымдарын байыту. түстерді өз бетінше жасауға ынталандыру (қажетті түсті шығару үшін бояуларды араластыру). Қазақ ою элементерін үшбұрыш, сопақша тектес құстұмсық, ботакөз оюларын қағаз бетіне түсіру. Балаларды суреттерді қылқаламмен, қаламмен бояуға үйрету, заттарды бояудасыз балармен жақпаларды бір бағытта жоғарыдан төменгенемес есолдан оңға пішіннің шеткі сызығынан шықпайырғақты түрде бояу. Қылқаламды үстінен баса отырып, жуансызықтарды алқылқаламның ұшымен жіңішкесі сызықтарды жүргізу. Сурет салуда еңкеймей, арқаны тік ұстап, дұрыс еркін отыруға, жұмыс орнын таза ұстауға, ұқыпты болуға, қауіпсіздікті сақтауға баулу.
Мүсіндеу	Бірнеше бөліктерден заттарды мүсіндеу, оларды орналастыру, пропорцияларды сақтау, бөліктерді біріктіру. Балалардың көлемді пішіндермен қарапайым композицияларды мүсіндеуге қызығушылығын арттыру. Мүсіндеуде қысу, тарту, басу әдістерін қолдану. Ертегілер мен қоршаған өмір тақырыптарына сюжеттік композициялар құру, ұжымдық жұмыстарды орындауда міндеттемелерді өзара бөлісу. Мүсіндеуде қауіпсіздік ережелерін сақтау.
Жапсыру	Текшеден дөңгелек пішін, тікбұрыштан бұрыштарын бүктеу арқылы сопақша пішіндерді қиып алуға; Дайын пішіндерден жануарлар, құстар, гүлдердің пішінін қию және оларды заттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. Композицияны құрастыру кезінде заттармен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеру. Ұжымдық сюжетті композицияны құрастыру дағдыларын қалыптастыру. Композицияны құрастыруда дайын пішіндердің көмегімен заттарды қиюға немесе өз бетінше ойдан қиып жапсыруға мүмкіндік беру. Шығармашылық қиялды дамыту. Жапсыруда қауіпсіздік ережелерін сақтау, жұмысты ұқыптылықпен орындау.

Құрастыру	Құрылыс материалдарынан, «лего» конструкторлардан құрастыру Орналастыру тәсілдерін қолдана отырып, оларды сапасы, көлемі мен пішіні бойынша таңдау, өз бетінше ойдан құрастыруға мүмкіндік беру, құрастырылған құрылыс бөлшектерінің кеңістікте орналасуына ықпал ету. Дайын құрылыс пен түрлі ойындар ойнауға ынталандыру. Ұжымдық құрастыруға қызығушылықты ояту, құрылыс жобасын бірлесіп ойластыру, құрдастар арасында міндеттерді бөлісу, түрлі құрылымдық тәсілдерді қолдану, командамен бірге нәтижеге қол жеткізу, дайын құрылысты талдау. Қалдық (қақпақтың түрлері, пластик, қораптар, кіркыстырғыштар) заттардан құрастыру. Табиғи материалдардан түрлі композиция жасауға ынталандыру. Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекіліккесүйене отырып жән е құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру. Ұқыптылық қатәрбиелеу. Құрылыс бөлшектеріне ұқыптылықпен қарау, ойнап болған соң оларды жинау және орнына қою, құрастыру барысында қауіпсіздік ережелерін сақтау.
Музыка	Музыканың сипатын сезінуге үйрету, таныс шығармаларды білу, тыңдалған музыкадан алған әсерлері туралы әңгімелеу, музыкалық шығарманың мәнерлі құралдарын байқауға үйрету (ақырын, қатты, баяу, жылдам), жоғары дыбыстарды ажырату (секста, септима шегінде жоғары, төмен), әндерді иллюстрацияларды көрсетумен және қимылдармен сүйемелдеу. Балалардың музыкаға деген қызығушылығын тудыру, оны тыңдауға ынталандыру, музыкалық шығармаларды эмоционалды қабылдауды дамыту. Қысқа музыкалық фразалар арасында тыныс алуды дамыту. Әуенді таза және сөздерді анық айтуға, музыканың сипатын жеткізе білуге үйрету. Би қимылдарын, ойындағы музыкалық қимылдарды орындауға қызығушылық тудыру, марш сипатын ырғақты жүріспен беру, музыканың қимылдық сипатына қарай жеңіл, ырғақты жүгіру; музыканың ырғағын нақты бере отырып, қосаяқпен еркін және жеңіл секіру, Балалар музыкалық қаспаптарында ойнау. Таныс әндерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шулы музыкалық қаспаптарды қолдану. Ағаш қасықтармен, асатаяқ, саз сырнайда қарапайым әуендерді ойнау. Әуеннің көңілді сипатын қабылдауға үйрету, музыканың кіріспесіне ажырату, кіріспеден кейін қимылдарды бастау, музыканың сипатына сәйкес қимылдарды ауыстыру, би қимылдарының, билердің атауларын естесің сақтау. Жеңіл, ырғақпен қозғалу; жұлпын би қимылдарын орындау; билерде ойындағы музыкалық қимылдарды қолдану.
Қоршаған әлем	Отбасы және ересек адамдардың жұмысы жайлы білімдерін толықтыру. Отбасындағы жақын адамдар және мерекелер, әдет ғұрыптар туралы дағдыларын жетілдіру. Балалардың өз атын, тегі, жасы, ата-анасының аттарын білу, қиын жағдайда өзін ұстау туралы түсініктерін жетілдіру. Көлік түрлерін ажырату. (ауа, су, топырақ) Әр түрлі көлік құралдарын басқаратын адамдар туралы білімдерін жетілдіру. Балалардың шамасы келетін жұмысты орындау кезінде балалардың бастамасын қолдау. Бөлме өсімдіктеріне күтім жасау. оларды суару. Құстарды тамақтандыру. Ауыл шаруашылығының еңбегін бағалау. Балаларды үлкенді сыйлауға, кішіге көмек көрсетуге үйрету. Әділ болған жағдайда әрекет еткен баланың әрекеттерін қолдауға және бірлесіп

	ойнауға тәрбиелеу. Отанымыз –Қазақстан Республикасына деген сүйіспеншілікті және мақтаныш сезімін ояту.Қалалар мен ауыл атауларын олардың тұрмыс ерекшеліктері туралы ұғымдарын дамыту. Балаларды жол қозғалысы ережелерін саналы түрде сақтауға үйрету. Сюжеттік ойын арқылы жол қозғалыс ережелерін бекіту. Табиғатқұбылыстары туралы ұғымдарын (жел, жаңбыр, тұман, қар, бұршақ, кемпірқосақ, боран) кеңейту. Бақылау күнтізбесінде ауа райын белгілеу (суық, жылы, күн шуақты, қар, жаңбыр жауды, желсоқты), соған сәйкес киіну. Бақылау күнтізбесінде ауа райын белгілеу (суық, жылы, күн шуақты, қар, жаңбыр жауды, желсоқты), соған сәйкес киіну. Өсімдіктер туралы түсінгіктерін кеңейту. Табиғат бұрышындағы (бақшадағы, бөлме, шабындық) өсімдіктердің күту ұғымдарын толықтыру. Қыстап қалатын және қоныс аударатын құстар туралы түсініктерін кеңейту. Өмір сүру жағдайларына (тамақ, су, жылу, жарық, тұрғылықты жер) бейімделуін анықтау. Өзөмірінің қауіпсіздігінің қарапайым дағдыларын меңгеру (электр құралдарынан сақ болу, өз бетінше от жақпау, сіріңкемен ойнамау, терезенің алдына шықпау, баспалдаққа көтерілгенде және түскенде таяныштан ұстау).
--	---

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2025–2026 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: «Арай» балабақшасы

Топ/сынып: ересек «Еркемай» тобы

Балалардың жасы: 4 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: ақпан айы 2025-2026 оқу жылы

Ұйымдастырылған іс әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Дене тәрбиесі	Жүру: өкшемен, аяқтың сыртқы қырымен, адымдап, жан-жаққа қосалқы қадаммен (оңға және солға) сапта бір-бірден жүруді жүгірту мен, секірумен алмастырып, бағытты және қарқынды өзгертіп жүру, қол мен аяқ қимылдарын үйлестіру. Тепе-теңдікті сақтау: қырлы, көлбеу тақтай бойымен (ені 2 сантиметр, биіктігі 30-35 сантиметр) жүру Еңбектеу, өрмелеу: 10 метрге дейінгі қашықтықта заттардың арасымен тура бағыт бойынша, көлбеу тақтай бойымен төрттағандап еңбектеу; етпетімен жатып, гимнастикалық скамейка бойымен қолдарымен тартылып, алға қарай еңбектеу; Лақтыру, домалату, қағып алу: заттардың арасымен доптарды, құрсауларды бір-біріне домалату; Ырғақтық жаттығулар. Таныс, бұрын үйренген жаттығуларды және қимылдарды музыкамен сүйемелдеу арқылы орындау. заттарды қашықтыққа лақтыру. ЖДЖ. Қимылды ойындарға қызығушылықтарын арттыру. Спорттық жаттығулар. Шаңғымен жүру.
Сөйлеуді дамыту	Дауысты, дауыссыз дыбыстарды дұрыс айту дағдыларын бекіту, ызың және үнді(р,л) дыбыстарды анық айтуға жаттықтыру, Артикуляция Дикция бойынша жұмысты жалғастыру: сөздер мен сөз тіркестерінің дұрыс айтылуын жақсарту. Фонематикалық естуді дамыту: белгілі бір дыбыстан басталатын сөздерді есту арқылы ажырата білуге және атауға үйрету Баланың сөздік қорын айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттармен құбылыстардың атауларымен кеңейту, аталған заттарды қолданылу аясы туралы балалармен талқылау. Сөздік қорды ересектердің мамандықтарын білдіретін зат есімдермен, еңбек әрекетін білдіретін етістіктермен толықтыру. Сөйлеуде күнделікті көп қолданылатын сын есімдерді, етістіктерді, есімдіктерді қолдану. Сөздік қорды заттар тобын білдіретін жалпылаушы сөздермен (ойыншықтар, киім, аяқ киім, ыдыс, жиһаз), заттардың орналасқан жерін (сол, оң, қатар, жанында, арасында), тұрмыстық электротехника заттарының және ұлттық тұрмыстық заттардың атауларын білдіретін және мағынасы қарама-қарсы антоним сөздермен байыту. Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануға үйрету, зат есімдерді жекеше және көпше түрде, сан есімдерді ретімен атауға, оларды зат есімдермен септіктерде, жекеше және көпше түрде, зат есімдерді сын есімдермен байланыстыруға, етістіктерді бұйрықрайымен қолдана білуге үйрету (отыр, жүр, жүгір). Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысуға баулу, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап беруге баулу. Балаларды әңгіме айтуға үйрету: затты, суретті өз бетінше қарап, сипаттауға, түрлі балалар әрекеттерінде бейнелеген суреттері, бұйымдары бойынша әңгімелер құрастыруға, шығармалардың, ертегілердің қызықты үзінділерін Ұсынылған сюжеттер бойынша қойылымдарды сахналауға үйрету.

Көркем әдебиет	Әдеби шығармаларды мұқият тыңдау, кейіпкерлерге жанашырлық таныту, ондағы әрекеттердің дамуын қадағалау, мазмұнын түсінуге және олардың мазмұнын қайталап айтуда сюжет желісінің реттілігін сақтауға, автор сөздерін айтуды, кейіпкерлердің мінезін беру, шығарма мазмұнын бойынша сұрақтарға жауап беруге, ересектермен бірге ертегімен әңгіменің басын, соңының аяқталуын құрастыруға баулу. Балалардың кітаптағы иллюстрацияларды өз бетінше қарастырып, ертегі, әңгіме құрастыруына мүмкіндік беру. Шешендікке, сөз өнеріне баулу, халық ауыз әдебиеті шығармаларымен таныстыру, санамақ, жаңылтпаш айтуды, жұмбақ шешуді, айтыс өнеріне баулу. Сахналық қойылымдарға қатысуға, таныс әдеби шығармалар, ертегілер бойынша қарапайым қойылымдарды ойнауға, образды бейнелеу үшін мәнерлілік құралдарын (интонация, ым-ишара, қимыл) қолдануға, еркін ойындарда таныс кейіпкерлердің образын өздігінен сомдауға, оларды басқа қырынан көрсетуге (қатыгез-мейірімді, ақкөңіл-салмақты) ынталандыру.
Қазақ тілі	Міндеті: Табиғат, өлі және тірі табиғат, табиғаттағы құбылыстар туралы білімдерін жетілдіріп, ұқыптылыққа, еңбек сүйгіштікке баулау, аппараттарды жетілдіру. Айналасындағы заттар тобын атай білуге жаттықтыру; Сөздер: Жанды, жансыз табиғат Жанды табиғат: өсімдіктер, жануарлар, жәндіктер Жансыз табиғат: су, құм, тас, тау Сөз тіркесі: Өсімдіктер: гүлдер, ағаштар, шөп. Өсімдіктің жапырағы, сабағы, гүлі Өседі. Тыныс алады. Қозғалады Міндеті: Өзімізді қоршаған орта, үй жануарлары туралы білімдерін жетілдіру. Қоршаған ортаны аялауға, таза ұстауға баулу арқылы бұзау, қозы, бота, лақ Сөз тіркесі: шөп, жем жейді, су ішеді, құлындайды, бұзаулайды, қоздайды, лақтайды Міндеті: Түс атаулары туралы түсінік беру. Түстерді ажырата білуге үйрету. Қазақ тіліндегі дыбыстарды дұрыс айтуды дамыту үшін Сөздер: ақ, сары, қызыл, жасыл, көк Міндеті: Балаларға жабайы аңдар туралы түсінік беру. Жаңа сөздерді үйрену барысында қазақ тіліне тән дыбыстарды дұрыс айтуға дамыта табу ойынын ойнату. Сөздер: Түлкі, қоян, аю, қасқыр, кірпі
Математика негіздері	Балаларға жиын, оның әртүрлі түстегі, пішіндегі, өлшемдегі заттардан тұратындығы туралы түсінік беру, заттарды жұппен қою арқылы жән етеңсіздік туралы ұғымдарды қалыптастыру. 5-ке дейін реттік санау дағдыларын дамыту, реттік сан есімдерді атау, сандарды реті бойымен санау. 5 көлеміндетура және кері санауға жаттықтыру. Заттар шамасы бойынша әртүрлі болатындығы жайлы түсінік беру. Ұзындығы, ені, және биіктігі бойынша екі затты салыстыру, екі затты үстіне және қасына қою тәсілдерін қолданып, жуандығы бойымен

[illegible]

	Жолда жүру ережелері мен көлік түрлерін ,бағдаршам туралы білімдерін толықтыру.Өз өмірінің қарапайым дағдыларын қалыптастыру. Табиғатқұбылыстары туралы ұғымдарын(жел,жаңбыр,тұман,қар,бұршақ,кемпірқосақ,боран) кеңейту. Бақылау күнтізбесінде ауа райының өзгеруін анықтау (желсоғып, жапырақтар түсті, күннің суықтығынан жердегі қармұзға айналды), ойын, еңбек, эксперимент барысында құм, қар, мұзды қолдану. Бақылау, эксперимент және еңбек ету барысында өсімдіктердің тірі тіршілік иелері екендігін, өсімдік тұтастығының мәнін, олардың өсіп-өнуін таныту. Төрттүлік және оның төлдері (мінезіндегі ерекшеліктер, қозғалысы, қоректенуі, адамдарға пайдасы), оларға күтім жасаудағы ересектердің ролын таныту. Бақылау барысында жануарлар әлеміндегі маусымға тән көріністерді: күзде – көбелектердің, қоңыздардың, кейбір құстардың болмауы, қыста – аңдардың, құстардың, қызыл жұлдыздың шықпай қалуы, ұя салуы, балапан шығаруы, жазда көбелектер, қоңыздар, инеліктер, құстардың көбеюін салыстыру, олардың тіршілік етуін таныту.
--	--

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және мектепке дейінгі тәрбиемен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2025–2026 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: «Арай» балабақшасы

Топ/сынып: ересек «Еркемай» тобы

Балалардың жасы: 4 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: наурыз айы 2025-2026 оқу жылы

Ұйымдастырылған іс әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Дене тәрбиесі	Жүру: өкшемен, аяқтың сыртқы қырымен, адымдап, жан-жаққа қосалқы қадаммен (оңға және солға), сапта бір-бірден жүру, жүруді жүгірумен, секірумен алмастырып, бағытты және қарқынды өзгертіп жүру, қол мен аяқ қимылдарын біріктіріп жүру. Тепе-теңдікті сақтау: қолды екі жаққа созып, басқа қапшық қойып, заттардан аттап өту, бұрылу; қырлы, көлбеу тақтай бойымен (ені 2 см) жүру. Еңбектеу, өрмелеу: табан мен алақанға сүйеніп, төрт тағандап еңбектеу, 50 сантиметр биіктікте ілінген арқанның астынан еңбектеу; Секіру. Бір орында тұрып, қос аяқпен секіру, 2–3 метр қашықтыққа алға ұмтылып қос аяқпен секіру, бір орында тұрып, оңға, солға бұрылып секіру. Сапқа тұру, сап түзеу, сапқа қайта тұру. Бір-бірден сапқа тұру, бір-бірінің жанына сапқа және шеңберге тұру. Екеуден, үшеуден бірініп сапқа тұру. Ырғақтық жаттығулар. Таныс, бұрын үйренген жаттығуларды және қимылдарды музыкамен сүйемелдеу арқылы орындау. Аяққа арналған жаттығулар. Аяқтың ұшына көтерілу және тұру. Аяқтың ұшын созу, өкшені айналдыру. Спорттық жаттығулар. Шаңғымен жүру: шаңғымен бірінің артынан бірі жүру; ересектердің көмегімен шаңғыны киіп, шешу.
Сөйлеуді дамыту	Дауысты (о, ұ) және кейбір дауыссыз (ж-ш) дыбыстарды анық айту, дыбыстардың артикуляциясын нақтылау және бекіту. Балаларға сөздердің дыбыс құрамын таныту. Оларды ересектердің жақсы көретінін білдіру, дәстүрге байланысты балалармен ән айту, би билету, жұмбақ шешкізу, жаңылтпаш, санақ жасау. Қолдану арқылы сөздік қорын дамыту. .Сөздік қорды заттар тобын білдіретін жалпылаушы және мағынасы қарама-қарсы антоним сөздермен

	байыту.Балалардықазақхалқыныңқонақжайлылықдәстүріментаныстыру,қонақтыкүтіпалу,тәргеотырғызу,«қонаққәде»,«сыбаға»,асқайып әдептіліктісақтауғабаулу Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануғаүйрету, зат есімдерді жекеше және көпше түрде, сан есімдерді атауға,олардызатесімдерменсептіктерде,жекешежәнекөпшетүрде,затесімдердісынесімдерменбайланыстыруға,етістіктердібұйрықрайып Диалогтіксөйлеудіжетілдіру:әңгімегеқатысуғабаулу,диалогкекатысушыүшінтүсініктісұрақтарқоюғажәнеқойылғансұрақтарғадұрыс,толық Балалардыәңгімеайтуғаүйрету:бейтанысзаттар,құбылыстар,оқиғалартуралыақпараттыталқылауға баулу. Ұсынылғансюжеттербойынша
Көркем әдебиет	Әдебишығармалардымұқияттыңдау,кейіпкерлергежанашырлықтаныту,ондағыәрекеттердіңдамуынқадағалау,мазмұнын түсінугежәнеолардың сөздерінайту,кейіпкерлердіңмінезінберу,шығармамазмұныбойыншасұрақтарғажауапберуге,ересектерменбіргеертегіменәңгіменіңбасын ертегі,әңгімеқұрастыруына мүмкіндік беру. Шешендікке, сөз өнеріне баулу, халық ауыз әдебиеті шығармаларыментаныстыру,сан сомдауға, оларды басқа қырынан көрсетуге(қатыгез-мейірімді,аккөңіл-салмақты)ынталандыру.
Қазақ тілі	Міндеті: Көктем мезгілімен бірге жер ананың ажарлана түсетінін балаларға түсіндіріп, алғашқы гүлдер, өсімдіктер туралы білімдерін Сөздер: Көктем, гүл, құстар, көктем айлары, қар еру, ұшу Сөз тіркесі: Көктем келді. Күн жылынды. Қар ериді. Көктем айлары: наурыз, сәуір, мамыр. Бәйшешек- көктемнің алғашқы гүлі. Құстар Міндеті: Наурыз тойы, салт – дәстүр туралы білімдерін дамыту. Қазақ тіліндегі дыбыстарды дұрыс айтуды дамыту үшін ойын жаттықтыру қалыптастыру. Сөздер: Жаңа жыл, 22 наурыз, мереке, наурыз көже, бата, ұлттық киім. Сөз тіркесі:Күн мен түн теңелді. Ән айтылады. Би билейді. Ойындар ойналады. Міндеті:Мамандықтар туралы түсінік беріп, мамандықтың бәрі маңызды екенін түсіндіру. Үлкендердің еңбектерін бағалауға тәрбиелеу Сөздер:мұғалім, тігінші, аспаз, аспап, әзірлеу, еңбек, еңбекқор, ұшқыш, құрылысшы, құрал, аспап Сөз тіркесі: Еңбекті құрметтеу, еңбек етеді, жұмыс істейді, тамақ әзірлейді.
Математика негіздері	Балаларға жиын, оның әртүрлі түстегі, пішіндегі, өлшемдегі заттардантұратындығытуралытүсінікберу,заттардыжұппенқоюарқылыолардың 5-ке дейін реттік санау дағдыларын дамыту, реттік сан есімдерді атау,сандардыретібойыншаатауға«нешінші?»сұрағынажауапберугежауап бойынша салыстыру. Салыстыру нәтижесін сөздермен белгілеу. Үлкен ,орта ,кіші т.б Балаларды геометриялық цилиндрді танып, атай білуге үйрету, геометриялықпішіндердікөрүжәнесипапсезуарқылызерттеу,сөйлеудес жұқанемесеұзындығы,ені,биіктігі,қалыңдығыбойынша тең) Кеңістікбағыттарынөзінеқатыстыанықтау,берілгенбағыттақозғалу(алға-артқа, оңға-солға, жоғары-төмен), заттарды оң қолмен солдан оң (меніңалдымдаүстел,солжағымдаорындық тұр).Тәулікбөліктері(таңертен,күндіз,кеш,түн)олардыңсипаттамалықерекшеліктері мен реттік
Сурет салу	Жеке заттарды және бірдей заттарды қайталап салу және олардың қасынабасқазаттардыбейнелеу арқылысюжеттіккомпозициялардысипаттау Балалардың гүлдер, қоршаған заттар мен табиғат объектілерінің түстерімен реңктері туралы ұғымдарын байыту. Қоңыр, жасыл, ақ, қызыл шығаруүшінбояулардыараластыру). Қазақ ою элементтерін қағаз бетіне түсіруді жалғастыру . Сопакша, үшбұрыш пішіндес оюларды са Сурет салуда әртүрлі түстерді қолдануға, көп түске назар аударуға дегенұмтылыстықолдау. Пішінін ескере отырып, ою-өрнекті орналастыру қаламмен бояуға заттардыбояудасызбаларменжақпалардыбірбағыттажоғарыдантөменгенемесесолданоңапішінніңшеткісызығынаншықпайырғақтытүрде салуда еңкеймей, арқаны тік ұстап, дұрыс еркін отыруға, жұмысорнынтазаұстауға,ұқыпты болуға,қауіпсіздікті сақтауғабаулу

Мүсіндеу	Өртүрлі пішіндегі таныс заттарды өзіңізге тән ерекшеліктерін ескере отырып, заттардың толық пішіні пайда болғанға дейін немесе жайылған мүсіндеу. Балалардың көлемді пішіндермен қарапайым композицияларды мүсіндеуге қызығушылығын арттыру, ұжымдық жұмыстарды орындай отырып мүсіндеуге баулу. Дайын мүсінді дөңгелек, сопақ, шаршы, үшбұрыш пішіндегі қазақ оюларының элементтерімен безендіру. Мүсіндеуде қауіпсіздік ережелерін сақтау.
Жапсыру	Жапсыру мен шығармашылық әрекетке қызығушылықты, шығармашылық қабілетті, қиялды дамыту. Қайшыны дұрыс ұстауды және пайдалануды, жолақтарды киюды үйрету. Текшеден дөңгелек пішін, тік бұрыштан бұрыштарын бүктеу арқылы сопақша пішіндерді қиып алуға, бұл тәсілді бұрыштарын киюды үйрету. Дайын пішіндерден жануарлар, құстар, гүлдердің пішінін қиып алуға баулу. Композицияны құрастыру кезінде заттармен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеру. Ұсақ элементтерді ересектердің көмегімен қолданбалы өнерімен, киіз үйінің жабықтарымен, сандық, кебежемен, қоржын ментаныстыру. Өрнекті қолданып, тұрмыстық заттарды, ыдыстарды безендіруді дағдыларын дамыту. Ұжымдық сюжетті композицияны құрастыру дағдыларын ойdan қиып жапсыруға мүмкіндік беру. Шығармашылық қиялды дамыту. Жапсыруда қауіпсіздік ережелерін сақтау, жұмысты ұқыптылықпен орындау.
Құрастыру	Орналасыру тәсілдерін қолдана отырып, пластиналарды тігінен және кірпіштерді, бөлшектерді көлденеңінен орналастыру, құрастыруға қолайлы пішіні бойынша таңдау, өз бетінше ойdan құрастыруға мүмкіндік беру, құрастырылған құрылыс бөлшектерінің кеңістікте орналасуына байланысты болған соң оларды жинау және орнына қою, құрастыру барысында қауіпсіздік ережелерін сақтау. Қағаздан құрастыру. Қағаздан құрастыруға үйрету: қағаздың парағын ортасынан бүктеп, шиыршықтап, көлемді пішіндерге, орамдарға, ілмекке айналдырып, желімдеп, композиция құрастыру, «оригами» үлгісі бойынша қарапайым пішіндер құрастыру. Табиғи, қалдық материалдардан құрастыру. Табиғаттағы объектілерді сызу. Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше таңдап, ойdan құрастыруға мүмкіндік беру.
Музыка	Музыканы тыңдау мәдениетін сақтау (музыкалық шығармаларды алаңдамай соңына дейін тыңдау). Музыканың сипатын сезінуге үйрету, құралдарын байқауға үйрету (ақырын, қатты, баяу, жылдам), жоғары дыбыстарды ажырату (секста, октава, терца, кварта, квинта, секста, септима) және сүйемелдеу, қазақтың ұлттық аспабы домбыра мен орындайтын әндер мен күйлерді тыңдату. Балаларды мәнерлеп ойнайтуға үйрету, әнді созып, қайталап ойнау (сибірінші октава шегінде). Қысқа музыкалық фразалар арасында тыныс алуды дамыту. Әуенді таза және сөздерді анық айтуға, музыканың темпін білуге, ритмін сақтауға баулу. Бойымен ойнайтын жүру, қимылдарды өзгерту, шапшаңдықпен еріктіліктену, музыканың көңілді, ойнақы сипатына жырата білу, атрибуттармен ойнау.
Қоршаған әлем	Отбасындағы сүйікті адамдары, отбасылық мерекелер, салт-дәстүрлер туралы әңгімелеу, өзінің жақындарына мақтаныш сезімін білдіру. Балаларды заттық әлеммен таныстыру және онымен әрекет жасау дағдыларын қалыптастыру. Жақын маңайдағы заттарды ажыратып, ата-анасының мамандықтарына қызығушылықты қалыптастыру. Адамдарға еңбектері үшін алғыс айтуға және еңбектің нәтижесіне құрмет көрсете білуге тәрбиелеу. Телефонның, компьютердің, теледидардың пайдасын тәрбиелеу. Еңбекке баулу. Балалардың еңбек етуге деген оң көзқарасын тәрбиелеу, берілген тапсырмаға жауапкершілікпен қарауды қалыптастыру. Олардың атқаратын қызметінің маңызын түсіну, ата-анасының мамандықтарына қызығушылықты қалыптастыру. Топта кезекшілік міндетін орындау. Қарапайымдылыққа, мейірімділікке және әділдікке, ересектерге құрмет көрсетуге, кішілерге көмектесуге тәрбиелеу. Жағымсыз қылымды жою. Балаларды мемлекеттік мерекелерге қатысуға баулу. Мемлекеттік рәміздерге (ту, елтаңба, әнұран) құрметпен қарауға тәрбиелеу. Жолдану дағдыларын жетілдіру. Өсімдіктердің даму кезеңдері (тұқым, көшет, сабақ, жапырақ, гүл, тұқым) туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру. Жабайы аңдар, олардың сыртқы түрі, қозғалуы, тіршілік ету ортасы, азығы, қысқа бейімделуі туралы ұғымдарын байыту. Бақылау барысында болмауы, қыста - құстарды қоректендірудің қажеттігі, көктемде көбелектер, қоңыздардың пайда болуы, құстардың көбеюі, олардың тіршілік етуі табиғаттың қарапайым ережелерін сақтау. Қарапайым тәртіп ережелерін білу.

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және мектепке дейінгі тәрбиемен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2025–2026 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы:«Арай» балабақшасы

Топ/сынып:ересек «Еркемай» тобы

Балалардың жасы: 4 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: сәуір айы 2025-20256 оқу жылы

Ұйымдастырылған іс әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Дене тәрбиесі	Сапқа тұру, сап түзеу, сапқа қайта тұру. Бір-бірден сапқа тұру, бір-бірінің жанына сапқа және шеңберге тұру. Екеуден, үшеуден бірінің артынан бірі қатарға тұру, бағыт бойынша. Тепе-теңдікті сақтау: қолдарды әртүрлі қалыпта ұстап, еденнен 20 – 25 сантиметр жоғары қойылған сатының таяқшаларынан аттап өту. Жүгіру: 1–1,5 минут ішінде баяу қарқынмен жүгіру Еңбектеу, өрмелеу: , 50 сантиметр биіктікте ілінген арқанның астынан еңбектеу; құрсаудан еңбектеп өту; Секіру: 20–25 сантиметр биіктіктен секіру, орнынан ұзындыққа (шамамен 70 сантиметр) Лақтыру, домалату, қағыпалу: допты кедергілер арқылы бастанасыра екі қолымен және бір қолымен лақтыру (2 метр қашықтықтан); Сапқатұру, сап түзеу, сапқа қайтатұру. Оңға, солға бұрылу, орнында айналу; Ырғақтық жаттығулар. Таныс, бұрын үйренген жаттығуларды және қимылдарды музыкамен сүйемелдеу арқылы орындау.

	Аяққа арналған жаттығулар. Аяқтың ұшына көтерілу және тұру. Екі аяқты кезекпен алға қою, алдымен өкшені, содан кейін аяқтың ұшын түсіру. Аяқтың ұшын созу, өкшені айналдыру. Аяқтың бақайларымен жіпті жинау, құм салынған қапшықтарды өкшелермен қысып алып, бір орыннан екінші орынға қою. Өкшемен та бақайларымен орамалдарды, тағы басқа ұсақ заттарды іліп алып, басқа орынға ауыстыру. Тізені бүгіп, екі аяқты кезек көтеру. Спорттық жаттығулар. Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу.
Сөйлеуді дамыту	Дауысты (ұ) және кейбір дауыссыз (с-з) дыбыстарды анық айту, дыбыстардың артикуляциясын нақтылау және бекіту Баланың сөздік қорын айналасындағы өзін қоршаған ортадан тыс заттар мен құбылыстардың атауларымен кеңейту, аталған заттардың Сөздік қорды ересектердің мамандықтарын білдіретін зат есімдермен, еңбек әрекетін білдіретін етістіктермен толықтыру. Сөйлемдегі сөздерді байланыстыруға, көмекші сөздерді дұрыс қолдануға үйрету, зат есімдерді жекеше және көпше түрде, сан есімдерді райымен қолдана білуге үйрету (отыр, жүр, жүгір). Байланыстырып сөйлеу. Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысуға баулу, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға және
Көркем әдебиет	Балалардың түрлі әрекеттерінде ертегілерді, әңгімелерді, өлеңдерді тыңдауға, көркем сөзге, кітапқа қызығушылыққа баулу. Тыңдалған шығарманың мазмұнын қайталап айтуға, қысқа өлеңдерді, санамақтарды жатқа айтуға, шығарма мазмұны мен сипатына сәйес қабылдауға, кейіпкерлеріне жанашырлық танытуға баулу. Мазмұнын қайталап айтуда сюжет желісінің реттілігін сақтауға, автор сөздерін құрастыруға баулу. Балалардың кітаптағы иллюстрацияларды өз бетінше қарастырып, ертегі, әңгіме құрастыруына мүмкіндік беру. Таным сомдауға, оларды басқа қырынан көрсетуге (қатыгез-мейірімді, ақкөңіл-салмақты) ынталандыру
Қазақ тілі	Міндеті: Ғарыш әлемі, ғарышкерлер туралы білімдерін кеңейту. Сөздік қорларын байыту. Ойлау, қызығушылық қабілеттерін дамыту. Сөздер: ғарыш, ғарышкер, жоғары, төмен, зымыран, сынақ, зымырайды, алды, жарқырау, жер, ай, жұлдыз, ғаламшар. Сөз тіркесі: ғарыш әлемі, зымыран зымырайды, жұлдыздар жарқырайды Міндеті: Балаларға өсімдіктер әлемі туралы мәлімет беру, олардың денсаулыққа пайдасы туралы айтып беру. Балалардың сөздік қорларын дамыту. Сөздер: ағаш, гүл, жапырақ, бүршік. Міндеті: Балаларға табиғаттың оянып, гүлдену туралы білім беру. Қазақ тіліндегі дыбыстарды дұрыс айтуды дамыту үшін ойын жаттығулар. Сөздер: Көктем, гүл, құстар, көктем айлары, Сөз тіркесі: Көктем келді. Күн жылынды. Қар ериді. Көктем айлары: наурыз, сәуір, мамыр Бәйшешек- көктемнің алғашқы гүлі. Құстар ұшып келеді.

	Міндеті:Балаларға Қазақстанның байлықтары туралы түсініктер беру. Әр облысқа жеке- жеке тоқтап, білімдерн арттыру.Қазақ тілін ты жаттықтыру. Сөздер: тау, орман, өзен, көл, мұнай, кен.
Математика негіздері	Балаларға жиын, оның әртүрлі түстегі, пішіндегі, өлшемдегі заттардантұратындығытуралытүсінікберу. 5-ке дейін реттік санау дағдыларын дамыту, реттік сан есімдерді атау,сандардыретібойыншаатауға«нешінші?»сұрағынажауапберуге, «к беругеүйрету.5көлеміндетуражәнекерісанауғажаттықтыру.Заттаршамасыбойыншаәртүрліболатындығыжайлытүсінікберу. Ұзындығы, ені, және биіктігі бойынша екі затты салыстыру, екі заттыүстіне және қасына қою тәсілдерін қолданып, жуандығы бойынш жіңішкесынесімдерменбелгілеу.Бірнешезаттыөсужәнекемуретімен орналастырып,салыстыру. Балаларды геометриялық фигураларды (дөңгелек, үшбұрыш, төртбұрыш)және денелерді (куб, шар, цилиндр) танып, атай білуге үйрету. Кеңістікбағыттарынөзінеқатыстыанықтау,берілгенбағыттақозғалу(алға-артқа, оңға-солға, жоғары-төмен), заттарды оң қолмен солдан о Тәулікбөліктері(таңертең,күндіз,кеш,түн)олардыңсипаттамалықерекшеліктері мен реттіліктері, «бүгін», «кеше», «ертең» туралы ұғымд
Сурет салу	Жеке заттарды және бірдей заттарды қайталап салу және олардың қасынабасқазаттардыбейнелеу арқылысюжеттіккомпозициялардыс бекіту.Дөңгелек,сопақша,шаршы тектес ою элементтерін қағаз бетіне түсіру. Бота мойын, Ботакөз,су элементтерін салу. Балаларды суреттерді қылқаламмен, заттардыбояудасызбаларменжақпалардыбірбағыттажоғарыдантөменгенемесесолданоңғапішінніңшеткісызығынаншықпайырғақтытүрд Сурет салуда еңкеймей, арқаны тік ұстап, дұрыс еркін отыруға, жұмысornынтазұстауға,ұқыпты болуға,қауіпсіздікті сақтауғабаулу.
Мүсіндеу	Ермексаз,сазбалшық,пластикалықкесектерденәртүрлітәсілдердіқолданып,бейнелердімүсіндеу,әртүрліпішіндегітанысзаттардыөзінетәне созу,майда бөлшектерді қысу сияқты тәсілдермен мүсіндеу Мүсіндеудеқауіпсіздікережелерінсақтау.
Жапсыру	Жапсыруменшығармашылықәрекеткеқызығушылықты,шығармашылыққабілетті,қиялдыдамыту.Қайшыныдұрысұстаудыжәнепайдалана жолақтардықиюдыүйрету.Текшедендөңгелекпішін,тікбұрыштанбұрыштарынбүктеуарқылысопақша пішіндерді қиып алуға, бұл тәсіл пішіндерден жануарлар, құстар, гүлдердің пішінін қию Композициянықұрастырукезіндезаттарменнысандардыңкөлемібойыншаарақатынасынескеру.Ұсақэлементтердіересектердіңкөмегіменж Композициянықұрастырудадайынпішіндердіңкөмегімензаттардықиюғанемесеөзбетінше ойданқиыпжапсыруғамүмкіндікберу Жапсыру.
Құрастыру	Құрылысбөлшектерінажырату(текше,пластина,кірпіш,блок)жәнеатау,оларды сапасы, көлемі пішіні бойынша таңдау,өз бетінше ойда құрастыруғамүмкіндікберу,құрастырылғанқұрылысбөлшектерініңкеңістіктеорналасуынайқындау.Дайынқұрылыспентүрліойындаройна айналдырабілу,бұрыштарын және қырларын біріктіру, желімдеу, бөлшектерді өзара желімдеп,композицияқұрастыру,«оригами»үлгісіб Табиғи,қалдықматериалдарданқұрастыру. Шығармашылыққиялдыдамыту,көрнекіліккесүйенеотырыпжәнеқұрастыратынматериалдард
Музыка	Музыканытындаумәдениетінсақтау(музыкалықшығармалардыалаңдамай соңына дейін тындау). Музыканың сипатын сезінуге үйрету, т .Балалардымәнерлепәнайтуғаүйрету,әндісозып,қимылдарменүйлестіріпайтудықалыптастыру.Әуендітажажәнесөздерді анықайтуға,музыканыңсипатынжеткізебілугеүйрету.Аспаптыңсүйемелдеуіменжәнесүйемелдеуінсізәнайтуғабаулу.Таныс әндерді орын Балалармузыкалықаспаптарындаойнау. Музыканың сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау, шеңбер бойымененайтыпжүру,қимылдардыөзгерту,шапшандықпенептіліктаны

Қоршаған әлем	Жақын туыстарын білуге, олардың есімдерін атауға үйрету, отбасындағы сүйікті адамдары, отбасылық мерекелер, салт-дәстүрлер туралы. .Балаларды заттық әлеммен таныстыру және онымен әрекет жасау дағдыларын қалыптастыру. Жақын маңайдағы заттарды ажыратып, анықтау және еңбектің нәтижесіне құрмет көрсете білуге тәрбиелеу. Өрттің алдын алу. Өрттің алдын алу. Өрттің алдын алу. .Балалардың еңбек етуге деген оң көзқарасын тәрбиелеу, берілген тапсырмаға жауапкершілікпен қарауды қалыптастыру: бастаған істі аяқтау, анасының мамандықтарына қызығушылықты қалыптастыру. Қарапайымдылыққа, мейірімділікке және әділдікке, ересектерге құрмет көрсету және қала өмірінің ерекшеліктеріне сүйіспеншіліктерін ояту. Жола жүру ережелерін қалыптастыру. Көлік түрлерімен жол бөліктері туралы білімдерін толықтыру. Балаларды жол қозғалысы ережелерін сақтауға тәрбиелеу. Табиғат құбылыстары туралы ұғымдарын (жел, тұман, боран,) кеңейту. Ауар райы климаттық жағдайлардың өзгеруін бақылау. Бөлме өсімдіктеріне және табиғат бұрышындағы жануарларға күтім жасау, адамның табиғатқа қамқорлық танытуының маңызы туралы. Төрт түлік және оның төлдері туралы ұғымдарын қалыптастыру. Жабайы аңдар, олардың сыртқы түрі, қозғалуы, тіршілік ету ортасы, азық-түлік қорықтардың, кейбір құстардың болмауы, қыста - құстарды қоректендірудің қажеттігі, көктемде көбелектер, қоңыздардың пайда болуы және көбеюін салыстыру, олардың тіршілік етуіне қажетті жағдайларды: азық, су, жылу, жарық, мекендейтін орнын анықтау.
----------------------	---

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары және мектепке дейінгі тәрбиемен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы негізінде 2025–2026 оқу жылына арналған ұйымдастырылған іс-әрекеттің перспективалық жоспары

Білім беру ұйымы: «Арай» балабақшасы

Топ/сынып: ересек «Еркемай» тобы

Балалардың жасы: 4 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: мамыр айы 2025-2026 оқу жылы

Ұйымдастырылған іс әрекет	Ұйымдастырылған іс-әрекеттің міндеттері
Дене тәрбиесі	Жүру: қол мен аяқ қимылдарын үйлестіру. Тепе-теңдікті сақтау: үрленген доптардан (бір-бірінен қашық қойылған 5–6 доп арқылы кезекпен) аттап өту. Жүгіру: орташа жылдамдықпен жүруді кезектестіре отырып, 40–50 метрге жүгіру. Еңбектеу, өрмелеу: құрсаудан еңбектеп өту; гимнастикалық қабырғаға жоғары-төмен ауыспалы қадаммен өрмелеу, бөрене және гимнастикалық скамейкадан аттап өту. Секіру: қысқа секіргішпен секіру. Лақтыру, домалату, қағып алу: допты жоғары лақтыру және екі қолымен қағып алу (қатарынан 3–4 рет). Сапқа тұру, сап түзеу, сапқа қайта тұру. араларын алшақ ұстау және жақын тұру. Ырғақтық жаттығулар. Таныс, бұрын үйренген жаттығуларды және қимылдарды музыкамен сүйемелдеу арқылы орындау. Жалпы дамытушы жаттығулар. Қол және иық белдеуіне арналған жаттығулар.

	Қолды кеуденің алдына қою, желкеге қою, иықтарды түзеп, екі жаққа бұрылу. Жаттығуларды заттармен және заттарсыз орындау. Кеудеге арналған жаттығулар. Қолына зат ұстап, шалқасынан жатып, қолды созу және осы қалыпта етпетінен бұрылып жату. Етпетінен жатқан қалыпта иықтарын, басын, қолдарын алға созып көтеру. Аяққа арналған жаттығулар. Түрегеліп тұрып, аяқтың бақайларымен орамалдарды, тағы басқа ұсақ заттарды іліп алып, басқа орынға ауыстыру. Тізені бүгіп, екі аяқты кезек көтеру. Спорттық жаттығулар. Велосипед тебу: екі немесе үш дөңгелекті велосипед тебу; оңға, солға бұрылу.
Сөйлеуді дамыту	Дауысты (а, ә, е, о, ұ) және кейбір дауыссыз (п-б, к-қ, т-д, ж-ш, с-з) дыбыстарды анық айту, дыбыстардың артикуляциясын нақтылау және бекіту, артикуляциялық аппаратты дамыту, сөйлеу қарқынын өзгерту қабілетін дамыту: баяу сөйлеу, жаңылтпаштар айту. Балалардың сөздік қорын ойындар мен ойын жаттығулары арқылы кеңейту, сөздік қорды заттардың сапасы мен қасиеттерін білдіретін, заттарды жалпы және ерекше белгілері бойынша жалпылаушы сөздермен байыту, қарама-қарсы мағынадағы сөздерді - антонимдерді енгізу. Сөздерді жіктелуіне, септелуіне қарай байланыстыру, зат есімдерді үстінде, астында, артында, жанында тәрізді көмекші сөздермен бірге қолдану, зат есімдерді жекеше, көпше түрде, етістіктерді келер және өткен шақта қолдану Кейіпкерлерді сипаттау үшін дауыс ырғағының мәнерлі қарапайым тәсілдерін қолдану, таныс ертегілерді ойнауға және сахналауға ынталандыру, қызығушылығын ояту. Диалогтік сөйлеуді жетілдіру: әңгімеге қатысуға баулу, диалогке қатысушы үшін түсінікті сұрақтар қоюға және қойылған сұрақтарға дұрыс, толық жауап беруге баулу. Ұсынылған сюжеттер бойынша қойылымдарды сахналауға үйрету.
Көркем әдебиет	Тыңдалған шығарманың мазмұнын қайталап айтуға, қысқа өлеңдерді, санамақтарды жатқа айтуға, шығарма мазмұны мен сипатына сәйкес тақпақтарды, өлеңдерді жаттауда түрлі интонацияларды, үзілістерді, логикалық екпінді қолданып, оларды есте сақтауға, шығарма мазмұнын дұрыс қабылдауға, кейіпкерлеріне жанашырлық танытуға баулу. Мазмұнын қайталап айтуда сюжет желісінің реттілігін сақтауға, автор сөздерін айту, кейіпкерлердің мінезін беру, шығарма мазмұны бойынша сұрақтарға жауап беруге, ересектермен бірге ертегі мен әңгіменің басын, соңын ойдан
	құрастыруға баулу. Балалардың кітаптағы иллюстрацияларды өз бетінше қарастырып, ертегі, әңгіме құрастыруына мүмкіндік беру. Таныс әдеби шығармалар, ертегілер бойынша қарапайым қойылымдарды ойнауға, образды бейнелеу үшін еркін ойындарда таныс кейіпкерлердің образын өздігінен сомдауға, оларды басқа қырынан көрсетуге (қатыгез-мейірімді, ақкөңіл-салмақты) ынталандыру.
Қазақ тілі	Міндеті: Балаларға жаз айлары туралы мағұлмат беру. Жыл мезгілдері туралы түсініктерін қалыптастыру. Сөздік қорларын арттыру. Табиғатқа, қоршаған ортаға деген жанашырларын оятуды жалғастыру. Жаз мерзілімен қатар келетін табиат құбылыстарын айтқызу. Жаңа сөздермен танысу барысында қазақ тілінің тән дыбыстарын дұрыс айту дағдыларын қалыптастыру.

	Сөздер: жаз, жасыл орман, әдемі гүлдер, серуен. Міндеті: Жәндіктердің тыныс – тіршілігі, еңбек етулері әңгімелеу. Сөздік қорларын байыту. Өз ойларын айта білуге баулу. Ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамыту. Жәндіктер туралы балаладың білімдерін кеңейту, Жаңа сөздер үйрету: Жәндіктер: құмырсқа, ара, шыбын, көбелек, шегіртке, қоңыз, құмырсқа, ара, шыбын, көбелек, шегіртке. Міндеті: Су астындағы тіршілік туралы балалардың білімдерін арттыру. Сөздің дыбысталу мәдениетін жетілдіру. Артикуляциялық дыбыстарды анық айтуын жаттықтыру. Қазақ тіліндегі дыбыстарды дұрыс айтуды дамыту үшін ойын жаттығуларын қолдану. Тіл мәдениетін жетілдіру. Сөздер: Балық, шаян, су тасбақасы, өзен, теңіз, балдырлар, үлкен, үлкенірек, кішкентай Сөз тіркесі: суда жүзеді, қоректенеді, тыныс алады, тіршілік етеді. Қайталау. Ойындар. Мақсаты: Ойын түрінде өткен сөздерді еске түсіру
Математика негіздері	Заттарды жұппен қою арқылы оларды санамай-ақ салыстыру негізінде тең немесе тең еместігін анықтай білу. 5-ке дейін реттік санау дағдыларын дамыту, реттік сан есімдерді атау, сандарды реті бойынша атауға «нешінші?» сұрағына жауап беруге және қорытынды санды атауға, «барлығы қанша?» сұрағына жауап беруді пысықтау Заттар шамасы бойынша әртүрлі болатындығы жайлы түсінік беру. Ұзындығы, ені, және биіктігі бойынша екі затты салыстыру, екі затты үстіне және қасына қою тәсілдерін қолданып, жуандығы бойынша заттарды салыстыру, салыстыру нәтижелерін ұзын-қысқа, енді-енсіз, биік-аласа, жуан-жіңішкесін есімдермен белгілеу. Бірнеше затты өсу және кему ретімен орналастырып, салыстыру. Балаларды геометриялық фигураларды мен денелер туралы ұғымдарын бекіту. Кеңістік бағыттарының қатысты анықтау, берілген бағытта қозғалу (алға-артқа, оңға-солға, жоғары-төмен), заттарды оң қолмен солдан оңға қарай орналастыру, заттардың өзіне қатысты орналасуын сөздермен белгілеу (менің алдымда үстел, сол жағымда орындық тұр). Тәулік бөліктері (таңертең, күндіз, кеш, түн) олардың сипаттамалық ерекшеліктері мен реттіліктері, «бүгін», «кеше», «ертең» туралы ұғымдарын кеңейту.
Сурет салу	Жеке заттарды және бірдей заттарды қайталап салу және олардың қасына басқа заттарды бейнелеу арқылы сюжеттік композицияларды салу. Сюжеттік композицияларды салу кезінде әрбір затқа тән ерекшеліктерді, олардың бір-біріне арақатынасын беру. Заттардың көлемі бойынша арақатынасын беруге үйрету. Қазақ ою элементтері үшбұрыш, шаршы тектес оюларды қағаз бетіне түсіру (Қызғалдақ, құстұмсық) Балаларды суреттерді қылқаламмен, қаламмен бояуға үйрету, заттарды бояудасыз балармен жақпаларды бір бағытта жоғарыдан төменге немесе солдан оңға пішіннің шеткі сызығынан шықпайырғақ ты түрде бояу. Қылқаламды үстінен баса отырып, жуансыздықтарды алқылқаламның ұшымен жіңішкесіздықтарды жүргізу. Сурет салуда еңкеймей, арқаны тік ұстап, дұрыс еркін отыруға, жұмыс орнынта ұстауға, ұқыпты болуға, қауіпсіздікті сақтауға баулу.
Мүсіндеу	Ермексаз, сазбалшық, пластикалық кесектерден әртүрлі тәсілдерді қолданып, бейнелерді мүсіндеу, әртүрлі пішіндегі танымал заттардың өзіне тән ерекшеліктерін ескере отырып, заттардың толық пішіні пайда болғанға дейін немесе жайылған пішіннің жиектерін ию, жеке

	бөліктерді тұтас бөліктен созу, майда бөлшектерді қысу сияқты тәсілдермен мүсіндеу. Жыл бойына үйренген мүсіндеу тәсілдерін қолдануды жалғастыру бекіту. Жеке жұмыстарын ұжымдық композицияларға біріктіру дағдыларын қалыптастыру. Мүсіндеуде қауіпсіздік ережелерін сақтау
Жапсыру	Жапсыру мен шығармашылық әрекетке қызығушылықты, шығармашылық қабілетті, қиялды дамыту. Қайшыны дұрыс ұстауды және папалармен жұмыс істеуді қалыптастыру. Түзу кейін қисық жолақтарды қиюды үйрету. Текшеден дөңгелек пішін, тік бұрыштан бұрыштарын бұктеу арқылы сопақша пішіндерді қиып алуға, бұл тәсілді жемістерді, көгөністерді, гүлдерді, оюларды қиюда қолдану. Тар жолақтарды көлденеңінен қиюды, шаршының бұрыштарын қиюды үйрету. Дайын пішіндерден жануарлар, құстар, гүлдердің пішінін қию және олзаттарды қағаз бетіне орналастыру дағдыларын қалыптастыру. Композицияны құрастыру кезінде заттар мен нысандардың көлемі бойынша арақатынасын ескеру. Ұсақ элементтерді ересектердің көмегімен желімдеу, алдымен қағаз бетінде заттың бейнелерін құрастырып, содан кейін оны желімдеу. Композицияны құрастыруда дайын пішіндердің көмегімен заттарды қиюға немесе өз бетінше ойдан қиып жапсыруға мүмкіндік беру. Жапсыруда қауіпсіздік ережелерін сақтау, жұмысты ұқыптылықпен орындау.
Құрастыру	Құрлыс материалдарымен ойнауды жалғастыру. Дайын құрлыспен түрлі ойындар ойнауды жалғастыру. Қағаздан құрастыру. Қағаздан құрастыруға үйрету: қағаздың парағын ортасынан бүктеп, шиыршықтап, көлемді пішіндерге, орамдарға, іл мекке айналдыра білу, бұрыштарын және қырларын біріктіру, желімдеу, бөлшектерді өзара желімдеп, композиция құрастыру, «оригами» үлгісі бойынша қарапайым пішіндер құрастыру. Табиғи, қалдық материалдардан құрастыру. Шығармашылық қиялды дамыту, көрнекілікке сүйене отырып және құрастыратын материалдарды өз бетінше тандап, ойдан құрастыруға мүмкіндік беру.
Музыка	Жоғарғы дыбыстарды ажырату қабілеттерін дамыту. Қазақ халқының аспабы домбыра дыбыстарын қабылдау және аспап үнін тануға үйрету. Балалардың мәнерлеп ойнауға үйрету, әнді созып, қимылдармен үйлестіріп айтуды қалыптастыру. Қысқа музыкалық фразаларға сындатыны салуды дамыту. Әуенді таза және сөздерді анық айтуға, музыканың сипатын жеткізе білуге үйрету. Музыкалық-ырғақты қимылдар. Бикимылдарын, ойындағы музыкалық қимылдарды орындауға қызығушылық тудыру, марш сипатын ырғақты жүріспен беру, музыканың қимылдық сипатына қарай жеңіл, ырғақты жүгіру дағдыларын бекіту. Балалар музыкалық аспаптарында ойнау. Таныс әндерді орындауда балаларға арналған әртүрлі шулы музыкалық аспаптарды қолдану. Балалар музыкалық аспаптарында ойнау. Билер. Музыканың сипатына сәйкес ойын әрекеттерін орындау, шеңбер бойымен айналып жүру, қимылдарды өзгерту, шапшаңдықпен ептіліктаныту, музыканың көңілді, ойнақы сипатына жырата білу, атрибуттармен бикимылдарын орындау.

Қоршаған әлем	Отбасындағысүйіктіадамдары,отбасылықмерекелер,салт-дәстүрлертуралыәңгімелеу,өзініңжақындарынамақтаныш сезімінбілдіру.Балаларды заттық әлеммен таныстыру және онымен әрекет жасау дағдыларын қалыптастыру. Жақын маңайдағы заттарды ажыратып, атай білуді жетілдіру. Қоршаған орта заттары, олардың қасиеттері және қолданылуы туралы түсініктерін кеңейту. Адамдарға еңбектері үшін алғыс айтуға және еңбектің нәтижесіне құрмет көрсете білуге тәрбиелеу.Өртүрлі көлік құралдары мен оларды басқаратын адамдар туралы білімдерін жетілдіру. Көлікте жұмыс істейтін адамдарға сыйластық танытуға тәрбиелеу. Балалардың еңбек етуге деген оң көзқарасын тәрбиелеу, берілген тапсырмаға жауапкершілікпен қарауды қалыптастыру.Топта кезекшілік міндетін өз бетінше дұрыс атқаруға, ас құраладарын ретімен қоюды қалыптастыру. Қарапайымдылыққа, мейірімділікке және әділдікке, ересектерге құрмет көрсетуге, кішілерге көмектесуге тәрбиелеу. Жағымсыз қылықтары үшін ұятты сезіне білуге, ренжіткені үшін құрдасынан кешірім сұрауға баулу. Отанымыз – Қазақстан Республикасына деген сүйіспеншілікті және мақтаныш сезімін ояту. Жол жүру ережелерін саналы түрде есте сақтауға үйрету.Сюжеттік рөлдік ойындар барысында жол қозғалысы ережелері туралы білімдерін бекіту. Қазақстанның түрлі аймақтарында ауа райынның түрліше болуы туралы түсініктерін кеңейту.Бақылау күн тізбегінде ауа райын белгілеу және соған сәйкес киіну. Өсімдіктердің даму кезеңдері (тұқым, көшет, сабақ, жапырақ, гүл, тұқым) туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру.Бөлме өсімдіктері мен табиғат бұрышындағы жануарларға күтім жасау,адамның табиғатқа қамқорлық танытуының маңызы туралы білімдерін қалыптастыру. Жабайы аңдар, олардың сыртқы түрі, қозғалуы, тіршілік ету ортасы, азығы, қысқа бейімделуі туралы ұғымдарын байыту. Бақылау барысында жануарлар әлеміндегі маусымға тән көріністерді: күзде – көбелектердің, қоңыздардың, кейбір құстардың болмауы, қыста - құстарды қоректендірудің қажеттігі, көктемде көбелектер, қоңыздардың пайда болуы, құстардың көбеюі, олардың сайрауы, шықылдауы, шиқылдауы, ұя салуы, балапан шығаруы, жазда көбелектер, қоңыздар, инеліктер, құстардың көбеюін салыстыру, олардың тіршілік етуіне қажетті жағдайларды: азық, су, жылу, жарық, мекендейтін орнын анықтау.
-----------------------------	--